

Рокъ XII. Скрантонъ, Па., Четверъ 28-го Цвѣтня, 1904. Число 17.

Vol. XII. Scranton, Pa., Thursday, April 28, 1904. No. 17.

Оголошене.

Повѣдомляемо всѣхъ членовъ Р. Н. Союзу, що 8. Головна Конвенція Р. Н. С. вѣдбуде ся на дняхъ 30 и 31 Мая и 1 и 2 Юнія с. р. въ Шамокинъ, Па.

Посля § 48 статутѣ Р. Н. С. кождый вѣддѣль, членъ выше 30 членовъ, мае право выслати лишь одного делегата.

Лишь тѣ вѣддѣль мають право выслати делегата, котрыхъ члены не мають жадного довгу.

Просимо стягнути довгу за грамоты, мѣсячне, конвенцію и т. д.

Делегатамъ треба дати повномочіе на письмѣ послѣ § 50 стат. Р. Н. С.

Имена делегатѣ мають бути поданъ голов. секретаревъ найдалше до 10 Мая.

На той 8. Головной Конвенції будемо обходити память 10-лѣтнего иствованя нашего Союза. Высилайте письменныхъ делегатѣ а честныхъ патриотѣ.

Головний Урядъ Р. Н. С.

М. Стефановичъ, председаѣ,
С. Ядловскій, секретарь,
А. Шаршонъ, касіеръ.

НОВИНКИ.

— ТРЕХЪ розбихакѣвъ Густава Маркса, Гервія Вайнъ-Дана и Петра Нідермаера, котри мали на совѣсти 8 убійствъ, повѣшено минулой пятницѣ въ Чикаго Ил.

Якъ мы свого часу доносили, згаданъ розбихаки напали дня 30. серпня 1903. р. на трамвайный офисъ и убивши мотормена Джемса Джансона та урядника Франка Стюерта, ограбили трамвайную кассу, въ котрой було 2400 долларѣвъ.

Поліція слѣдила дуже довго, але не могла впасти на слѣдъ злочинцѣвъ. Ажъ по кількохъ мѣсяцяхъ зрадивъ ся въ шинку Марксъ, котрый по пьяному почавъ хвалити ся своимъ подвигомъ и высмѣвати поліцію.

Тодѣ зловлено его и уязнено, але не безъ жертвъ. Розбихака почавъ борснити ся и застрѣливъ детектива Квіна. Его товаришѣ утекли тогды до Индіаны и сховали ся въ недоступныхъ лѣсахъ та багнахъ. Коли однакѣ вѣддѣль поліціи здогонивъ ихъ и окруживъ, розбихаки зновъ застрѣлили 5 людей. Ватага довершила кромѣ того богато смѣлыхъ рабункѣвъ и крадѣжей. Замѣтно такожъ, що всѣ розбихаки, се переважно молоді люди, бо жаденъ зъ нихъ не мае болше якъ 25 лѣтъ.

— БОГАТЕ и велике мѣсто Торонто, Онт. въ Канадѣ, упало жертвою огню. Выгорѣвъ цѣлый осередокъ мѣста, де находили ся найбогатшій склепы склады товаровъ, бизнесові підприємства, банки и т. п. Огонь новставъ дня 19. с. м. о 8. годинѣ вечеромъ и лютувавъ до другого дня въ ночи. Шкода выноситъ около 12 миліонѣвъ 250 тысячъ долларѣвъ.

— ЯПАНИЯ выдала доси на войну 500 миліонѣвъ долларѣвъ. Такъ сказавъ п. Г. Ямаваки, секретарь японского министерства торговлѣ, котрый приѣхавъ оногды до Сенъ Франсиско, Кал.

— АРЕШТОВАНЫ на Украинѣ. Въ послѣднихъ часахъ на Украинѣ вѣдбули ся масові арештованя, а то: въ Одесѣ арештовано 115 особѣ, въ Киевѣ сидитъ въ вязниці 142, въ Харьковѣ 56; при чѣмъ въ харківской вязниці вѣдбула ся голодовка, яка тревала 8 днѣвъ. Причина голодовки — грубе поведжене вязничой адміністраціи. Спеціально за украинську справу — арештовано 20 особѣ. Въ Житомирѣ арештовано 130, въ Катеринодарѣ 2, въ Лубнахъ 2, и въ Полтавѣ 12 — всѣ за украинську справу. Годѣ не спомнути про цѣкавый случай арештованя въ Лубнахъ, именно: арештовано ученика 1-ой класъ, такъ зв., городского учи-

лица" (щось подобне до 4 класъ гимназійныхъ) лишь за те, що вѣдъ нѣсъ въ рукахъ украинську книжку.

— П. К. Вознякъ доносить намъ, що „въ Честеръ, Па. е одна руска дѣвчина зъ села Броуѣ, пов. Дрогобицкого, що дуже недобре веде ся и сидитъ теперь на вѣру. Руской мовы встыдає ся а говорить лишь по польски.“

— ДОНОСЯТЪ намъ, що въ селѣ Фльоринцѣ коло Грибова заложена зѣстала почта, що дало дуже выгоды поблискимъ селамъ, якъ Поляны, Берестъ, Камяна, Перунка, Чирна, Бѣлцарева, Вафка, Брунары и пр. Есть тамъ такожъ рускій сторъ (склепъ) Григорія Мерены, та товариство въ числѣ 50 членѣвъ, котри найболше спомогають своего сторника, бо есть и болше жидѣвскихъ.

— ГРОЗНЫЙ огонь навѣстивъ оногды галицке мѣстечко Динѣвъ надъ Сяномъ. Загаломъ згорѣло 350 будинкѣвъ. Огонь выбухъ въ малой хатинѣ коло валѣвъ, перекинувъ ся хата по хатѣ на полудневу сторону середмѣста и знищивъ ея до тла. Зъ публичныхъ будинкѣвъ згорѣла почта и громадскій урядъ изъ всѣма актами. — Въ Познанцѣ гетманьской коло Скалата погорѣло 32 господарѣвъ. Шкода выноситъ 35.000 К. Въ огни згинувъ 15-лѣтний хлопецъ. Президія намѣстництва высигнувала для погорѣльцѣвъ 600 К. за помощью. — Въ Рыхтичахъ, дрогобыцкого повѣта, згорѣло 9 сельскихъ загорѣвъ. — Въ гунадскомъ комитатѣ на Угорщинѣ горять лѣсы въ охрестности Дева. Доси згорѣло поверхъ 800 морговѣ лѣса. Огонь ширитъ ся дуже страшно наслѣдкомъ сильныхъ вѣтрѣвъ.

— ВЕЛИЧЕЗНЫЙ страйкъ выбухъ минулого тыжня на угорскихъ зѣлѣзницяхъ. Застрѣливали всѣ машинисты, кондукторы, свичмены, телеграфисты, назши уряд-

ники по стаціяхъ и загаломъ цѣлый зѣлѣзничій персоналъ, числомъ около 60 тысячъ людей. Страйкеры были такъ добре зъорганизованы, що всѣ, мовъ оденъ мужъ кинули роботу въ одномъ дни, наслѣдкомъ чого перервано зѣлѣзничій рухъ въ цѣлой Угорщинѣ. Навѣтъ почтові посылки не можъ перевозити, а цѣлый край немовъ спарализованный. Торговельный и промысловый рухъ устаетъ такожъ. Зарядъ зѣлѣзницѣ е супротивъ сего безрадний и не лишае ся ему нѣчого иншого, якъ згодити ся на домагане страйкерѣвъ.

Посля найновѣйшихъ вѣсте, угорское правительство хоче ужиги войска до привернення руху поѣздѣвъ. Богато страйкерѣвъ арештовано. Въ кількохъ мѣстахъ прійшло до великихъ демонстрацій.

— МАЄМО нове чудо. Итальяскій часописъ доносить, що въ Неаполи, на одномъ передмѣстѣ, заселеномъ робѣтничою веретвою, отворено голярню, де чинность голярѣвъ сповняють двѣ малпы. Одна малпа намылюе лице, а друга голить бритвою. И, якъ на малпы, сповняють свои чинности доволѣ зручно такъ, що не надто часто зраняють чоловѣка. Оплата за голене дуже низька, бо не доходитъ нашихъ 2 центѣвъ; по той причинѣ робѣтники численно удають ся до той голярни. Властитель голярни выхаживать якъ найлѣпше на своимъ „бизнесѣ“. Нѣчого не платитъ своимъ помѣщикамъ тай годувати ихъ не потреба, бо кождый гѣсть все принесе щось изъ собою для цѣкавыхъ „голярѣвъ“.

Прямо не хоче ся вѣрити, але нынѣ все возможно.

— ДНЕВНИКЪ „Форвертсъ“ органъ нѣмец. социалистѣвъ, що выхаживать въ Берлинѣ надрукувавъ змѣстъ тайного документу зъ теки російского министра Плевогѣ. Е се рапортъ до царя, въ якомъ домагае ся міні-

стеръ зболшеня фондѣвъ на удержане тайной поліціи. Плеве (звѣсный назадникъ) говоритъ въ рапортѣ, що вѣдъ 1883. року дае держава на ту цѣль 952 тысячъ рублѣвъ. Зъ сего заощаджене однакѣ поверхъ 200 тысячъ рублѣвъ, коли мѣжъ тымъ революційна пропаганда росте чимъ разъ болше. Нынѣ обьяла она широкі круги студентѣвъ, мѣщанъ и сельанъ. Мін. Плеве жадае отже 1 миліонъ 800 тысячъ рублѣвъ на тайну поліцію и радить понехати всякій ошадности на томъ поли. Въ противномъ случаю нѣхто не дасть собѣ рады зъ революційными партиями. Держава муситъ теперь выступити противъ нихъ зъ цѣлою рѣшучестію и подавити безъ пощады.

Сей документъ е найлѣпшимъ доказомъ, що теперь дѣе ся въ Росіи.

— ПОСЛѣДНЫЙ звѣтъ статистичного бюро у Вашингтонѣ выказуе, що населене Сп. Державъ зболшило ся за послѣднихъ 3 роки о 3 миліоны 905 тысячъ 814 душъ. Найболше залюднены е край Нью-Йоркъ. Его населене выноситъ 7 миліонѣвъ 500 тысячъ душъ. Пенсилвенія мае поверхъ 6 миліонѣвъ 500 тысячъ, Иллинойс 5 миліонѣвъ, а Тексасъ 3 миліоны населеня. Лишь 22 краѣвъ въ Сп. Державъ мають теперь менше, чимъ 1 миліонъ жителей а въ 14 краяхъ ихъ число перевысшае 2 миліоны! Въ цѣлой нашой републикѣ е 438 мѣстъ, котри числятъ болше якъ 100 тысячъ жителѣвъ. Число жителѣвъ 15. головныхъ мѣстъ представляе ся, якъ слѣдую:

Мѣсто Нью-Йоркъ мае 3 миліоны 716 тысячъ 139 душъ населеня, Чикаго 1 миліонъ 873 тыс. 880, Филадельфія 1 миліонъ 367 тыс. 716, Ст. Луисъ 612 тысячъ 279, Бостонъ 594 тысячъ 618, Болтиморъ 531 тысячъ 313, Клівландъ 414 тысячъ 950, Бофало 381 тысячъ 403, Сенъ Франсиско 355 тысячъ 919, Питсбургъ 345 тысячъ 43,

Синсинати 332 тысячъ 934, Милвоке 312 тыс. 736, Детройтъ 309 тыс. 653, Нью Орленсъ 300 тыс. 625, а Вашингтонъ Д. К. 293 тысячъ 217 душъ.

ЧЛЕНАМЪ

бр. св. Петра и Павла въ Cleveland, О. вѣд. Союза 102. Приходѣтъ на митингъ котрый вѣдбуде ся 1-го Мая на 10 McKinstry St. Нехай кождый заплатитъ 25 ц. на конвенцію и выровнае свой довгъ, бо инакше поступитъ ся зъ нимъ послѣ статутѣвъ.

Иванъ Сенько, секретарь.

КУПУЙТЕ

удѣлы [шеры] Народного Дому въ Америкѣ.

Е два роды шерѣвъ: Шеры А. коштують \$25; вѣдъ нихъ е такой процентъ, який заробокъ.

Шеры В. коштують \$10, вѣдъ нихъ Н. Д. платитъ 3 процентъ.

Хто купуе шеры А, той мае право голосувати и мае всѣ права члена. Хто купуе шеры В, той мае право до 3 процентъ и по 3 рокахъ, на жадане, Р. Н. Домъ муситъ звернути ему усѣ грошѣ.

Грошѣ за шеры посылайте чекомъ або моніордеромъ. На чекахъ и моніордерахъ муситъ бути выписане имя John Glowa, treasurer, однакъ тѣ чеки и моніордеры треба посилати не до п. Гловы, але впрѣсть на адресу секретаря Rev. N. Strutyński, Box 375, Olympian, Pa., щобы зѣстали вписані до книгъ.

За Дирекцію Руского Народного Дому въ Америкѣ:

Николай Подгорепкій, предсѣл.;
Иванъ Глова, касіеръ;
Николай Стругинскій, секретарь.

Хто зашлѣ

Иванови Неметови докладный адресы Русинѣвъ и Поляковъ працюющихъ по плейвахъ въ Америкѣ, той достане прекрасный дарунокъ.
John Nemeth, 457 Washington St., New York.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!

Нову докторску книжку мѣстачу въ себѣ бѣдъный информаций и рады для мужиковъ и дѣтей, сли пошлете свое имя и адресъ:

P. O. Box 288, Madison Sq., New York.

Войт.

Написав Л. Мартовичь.

I.

У двоох хатахъ, що стоять у сусѣдствѣ канцеляріи громадскої, налякали ся въ одной теля, а въ другой песь. Теля бекнуло тай скочило прямо на плоть и було бы пробило ся на коликъ, якъ бы Аничка не выбѣгла зъ хаты та не нагнала його на городъ. А песь гавкавъ и рвавъ ся зъ ланцюха, неначе побачивъ бы чорта мѣсячної ночи. Такого ляку нагнавъ бѣднымъ звѣрѣтамъ войтъ, Степанъ, що въ канцеляріи заговоривъ страшно грубымъ и сильнымъ голосомъ до радныхъ. Якъ войтъ заговоривъ, то дверѣ дрожали, а вѣкна дзеленькотѣли неначе вѣдъ бурѣ. Самого войта болѣли вуха вѣдъ його пытомыхъ слѣвъ.

— Я вже не вѣтримаю сѣй бѣдѣ! — гудѣвъ Степанъ. — Уже зновъ наложили на мене кару 20 левѣвъ. Просивъ я васъ, панове радніи, най я скину зъ себе оце чортѣвське (вѣбачте за слово) войтѣвство, та не можъ у васъ сего допросити ся. Теперъ берѣтъ та зновъ складайте ся на сю кару.

Радніи поглянули одинъ на одного тай крадьки заохочували себе, щобы котрый казавъ: „Не наша провина й не мы маємо покутувати“. Поглянувъ и войтъ на радныхъ и доразу порозумѣвъ ихъ думки.

— Отъ куда воно! — сказавъ — теперъ вы мене не знаете, а якъ крикно, то пхаєте мене всюды на передъ. За то, що заложили мы читальню — кара на мене; за то, що зробили вѣчерницѣ въ читальни — кара на мене; за то, що скликали вѣче — кара на мене; а теперъ за то, що рада ухвалила писати до урядѣвъ по руськи — кара такожъ на мене.

Се шротитувавъ войтъ неначе вивчену лекцію. Радніи поспускали головы, бо видѣли, що правда по войтѣвѣмъ боцѣ, та нѣхто зъ нихъ не мавъ вѣдѣти пристати на те, щобы за войта заплатити, бо боявъ ся наръканя вѣдъ другихъ, що: „А дивѣтъ, куме, черезъ васъ мы только втратимъ“.

„А вы собѣ се въ лексѣ не майте“ — загудѣвъ войтъ допевнившись, що його слово переконало радныхъ. — „Отъ идуть вѣборы; не вѣберете мене на вѣборцю, то наложитъ староста кару, а вѣберете мене, то зновъ буде кара за то, що не голосую такъ, якъ староста хоче. Хѣба менѣ вразъ изъ хрунями на пана голосувати!“

Радніи посумнѣли, бо чули правду Степановыхъ слѣвъ, але нѣхто зъ нихъ не знавъ нѣякой порады.

„Та же мы видимо, що бѣда“ — зваживъ ся вѣдѣватись одинъ изъ радныхъ — „але скажѣтъ намъ, куме Стефане, де намъ тои порады шукати?“

— „Хѣба въ ворожки“ — завважавъ одинъ изъ молодыхъ.

— „За порадѣ я вамъ нѣчого не скажу“ — вѣдѣповѣвъ войтъ — „бо я вже радивъ ся всюды, де мѣгъ, тай нѣхто менѣ рады не давъ. Ходивъ я по адвокатахъ, ходивъ по комитѣтахъ; писавъ до Львова, писавъ до Вѣднѣ, а староста таки мене каравъ тай карае. Бувъ я вже въ самого намѣсника у Львовѣ та жалувавъ ся: за такѣ й за такѣ мене староста карае, а намѣсникъ менѣ каже: то не правда, бо за такѣ не вольно карати! Тай радѣте ся теперъ у кого хочете. Лишь я вамъ одно маю сказати, що грѣхъ и за мене. Вѣдки я маю за всѣхъ поличники брати? Таже й вы, куме Петре, тай вы, куме Василю, вы ще статнѣйшій господарѣ вѣдъ мене. Побудьте не й вы трошки войтомъ. Най буде въ насъ за рядомъ що року инѣйшій войтъ, бо на одного то за тяжко“.

Теперъ усякій зачинавъ свое говорити, а всѣ гудѣли ся на те, що бѣда, та що мужикови тяжко зъ панами бороти ся.

Ся нарада була бы закончила ся тимъ, що войтови позволяли бы пристати межѣ хрунѣвъ, бо галицькій політичний власти вже не одну громадску раду такимъ способомъ изломали. Але зъ багна того выратувавъ ихъ, бодай на короткій часъ, Иванъ Хворостюкъ. Се бувъ найстаршій чоловікъ изъ радныхъ, дуже штудерный и хитрый на розумъ.

„А моя рада така — говоривъ Иванъ Хворостюкъ храплымъ и слабымъ голосомъ. — „Коли вже кождый войтъ мусить бути караный, то треба такъ робити, щобы йому та кара на вадила. Я не туда говорю, абы мы за нього платили“ — додавъ Хворостюкъ побачивши, що радніи його зле порозумѣли — „лишь я туда говорю, абы войтъ и мавъ кару и абы нѣхто не плативъ ей тай абы кара была заплачена“.

Теперъ радніи зацѣкавились, перестали межѣ собою розмовляти та слухали вважно Хворостюковыхъ слѣвъ. А Хворостюкъ вѣдѣкашлявъ ся и говоривъ далѣ:

„Вы мене пытайте ся, чому нашъ войтъ боить ся кары, а я вамъ скажу: бо має вѣдки заплатити, е на чѣмъ пошукати. А якъ бы войтъ нѣчого не мавъ, то бы нѣякой кары не боявъ ся. Добре кажу чи зле? — запытавъ ся Хворостюкъ цѣлои рады.

„Правду кажете“ — вѣдѣповѣли всѣ гуртомъ.

„Отъ такъ же й се“ — говоривъ Хворостюкъ; — „вѣберѣмъ такого войта, що не має нѣчого, то й нѣ-

якой кары не буде бояти ся. Але хто межѣ нами такий, що нѣчого не має?“

Радніи поглянули одинъ на одного тай допевнили ся, що такого межѣ ними нема. Се вони сказали Хворостюкови.

„Я то й самъ вижу“. — говоривъ Хворостюкъ — „що на кождѣмъ можна пошукати кары. Але й на те е рада. Вы мене пытайте ся яка, а я вамъ скажу“.

Иванъ Хворостюкъ поднѣсь кулакъ до горы тай говоривъ поволи та зъ притѣскомъ кожде слово:

„Скиньмо ся, панове господарѣ, всѣ якъ мы тутъ е, зъ радныхъ тай вѣбераймо нову раду. А до новои рады кладѣмъ нашего громадского настуха, Петра Коваленка. А вѣдѣтакъ вѣбераймо мы Петра Коваленка на начальника нашей громады. Отака моя рада!“ — скѣнчивъ Иванъ Хворостюкъ и пустилъ кулакъ у долину.

Хочъ якъ ся рада здавала ся раднымъ чюднѣю и смѣшною, отже вони таки по довгѣмъ балаканю згодили ся на те, що Хворостюка треба послухати.

II.

Коли староста дѣзнавъ ся, що цѣла рада зрезигнувала, то не только нѣчого проти того не мавъ, але ще й утѣшивъ ся. Та громадска рада була въ цѣломъ повѣтъ найтвердша тай при жадныхъ выборахъ не йшла старостѣ на руку. Староста боявъ ся, що при сихъ выборахъ польскій кандидатъ перепаде. Тимъ то мавъ надѣю, що якъ настане нова громадска рада и новый войтъ, то староста зможе vybrати такихъ выборцѣвъ, якихъ йому треба.

Тому то староста запорядивъ выбѣръ до громадскои рады дуже борзо, такъ борзо, що громадяне бояли ся, що не зможуть vybrати Петра Коваленка до рады. Петро Коваленко нѣчого не мавъ тай нѣякого податку не плативъ. Мешкавъ вѣдъ собѣ на громадскои толоцѣ въ соломяной будѣ.

Абы мавъ право бути раднымъ, дѣнѣсь войтъ до старосты, що Коваленко побудувавъ на громадскои толоцѣ нову хату та що повиненъ платити податокъ. Могло отже такѣ стати ся, що заки Коваленкови вымѣрять податокъ, то буде вже по громадскихъ выборахъ. Але тутъ вышло переслѣдуванѣ громадѣ на корысть. Черезъ те, що ся громада все йшла при выборахъ проти польского кандидата, ненавидѣли ей всѣ уряды. Податковый урядъ мстивъ ся на нѣй при всякой нагодѣ и старавъ ся кождого громадянина знищити протизаконными податками. Тай симъ разомъ польскій урядники въ австрійскомъ урядѣ, котрі призывали всяке право доплати ногами, не позабули про свѣй патриотичный обовязокъ переслѣдувати честну громаду. Таки незабаромъ вымѣривъ податковый урядъ Петрови Коваленкови домовый податокъ найвысшій, який було можна.

А зъ Петромъ Коваленкомъ отакѣ було:

У приставскомъ лузѣ, що передъ громадскою толокою, изъ середи на четверѣ деръ ся соловѣй цѣлѣську нѣчь. Десъ на зоряхъ издрѣмало ся йому, але вѣдъ усе бувъ певный, що першій звѣстити днину. Тому повернувъ ся на галузцѣ хвостикомъ до сходу сонця, приплющивъ очи и сховавъ головку подъ крыльце.

Отже заспавъ.

Збудила ся зазуля, дивить ся: ажъ свитае. Сама своимъ очамъ не повѣрила. „Абы соловѣй сегодня заспавъ?“ — думала: „се не може бути!“

Алежъ нѣ; зорѣ поринають у голубѣмъ небѣ, тихій вѣтрецъ потягае, дерева стрѣпуютъ зрошеными листочками: настае божа днинка.

Замахала зъ легка крыльми зазуля, втворила дзюбокъ и: „кук..“ не докончила свою спѣванку. Думка въ ней бука така, що якъ що до чого (якъ еще нѣбы не дѣнь), то скаже: „Я собѣ лишь такъ... позѣвала“.

На голосъ зазулѣ прокинувъ ся соловѣй и таки задеревѣвъ на галузцѣ. Ще йому такѣ не лучило ся, абы зазуля його выпередила. Скочивъ якъ попареный, обернувъ ся головкою до сходу сонця и сплещавъ не своими голосами. Неначе хотѣвъ своимъ ляцанемъ выкинути всѣмъ изъ памяти те, що зазуля вже обзывала ся.

Засоромила ся зазуля, що втратила таку нагоду, абы перевысшити соловѣя, тай не кончила вже свою спѣванку, але зачала еѣ на ново.

Та зовсѣмъ безъ причины посперечали ся соловѣй изъ зазулю: нѣ вѣдъ, нѣ вона не звѣстили днины, але зробиъ се инѣйшій птахъ. Симъ птахомъ бувъ Петро Коваленко.

Вѣдъ вже вѣдъ повѣ години гойкавъ по лузѣ на коровы и яловники, вѣдгоняючи ихъ на толоку. Скакавъ за неслухняными телятами босыми ногами черезъ ровы та чѣплявъ ся на корчѣ веретою. що мавъ вѣдъ на плечахъ замѣсть свити. Якъ скакавъ черезъ ровы, то придерживавъ правою рукою торбину, бо мавъ у нѣй хлѣба, три головки чѣснику, пятеро яблукъ и трохи сыра въ камустанѣмъ листку.

Коли пригнавъ худобу на толоку, перша його рѣчь була оглянути буду та позатикати соломою дѣры, щобы не протѣкало. Вѣдѣтакъ сѣвъ собѣ подъ буду, заклавъ ноги подъ себе, обернувъ торбину на придо-

локъ и вынявъ вѣду. Знявъ капелюхъ, перекрестивъ ся та ставъ харчувати.

Ледви сонце подбило ся въ гору, а Петро Коваленко зѣвъ чверть хлѣба и повтора головки чѣснику, ажъ оѣ идуть прямо на него два присяжніи. Оденъ несе нову свиту, а другій чоботы.

Порѣвнялись: „Слава Богу!“ — „Слава на вѣки!“ „Ану, Петре, вувай чоботы тай одягай свиту. Годѣ тобѣ все на толоцѣ за худобою назирати, иди трохи на село та мешъ войтувати“ — говоритъ одинъ присяжный.

Петрови застигъ хлѣбъ у руцѣ. Роззявивъ ротъ, вытрѣщивъ очи тай — молча.

Що оденъ присяжный говоривъ, то другій договарювавъ, а Петро таки нѣчого не мѣгъ розчовпати. Не було рады, мусѣли присяжніи на будучого войта таки добре накричати:

„Одягай ся, сякій-такій сыну, бо якъ ты спряжу бучкомъ, тай шкѣра трѣсне!“

Петро зложивъ руки на груди тай заговоривъ тремтячими губами: „Люде добріи, змилуйте ся! Що се на мене-за напасть? Чимъ я провинивъ ся?“

Присяжніи на те не зважали: таки мусѣвъ Петро взутись и одягнути ся.

Оденъ присяжный лишивъ ся при худобѣ, а другій погнавъ Петра на передъ себе.

Вѣдъ коли Петро жие, ще нѣколи такъ не налякавъ ся, якъ того дня.

(Конецъ буде).

Листъ изъ Старого краю

Тортурѣ въ Ишпаніи.

Духъ инквизиціи повѣявъ зновъ зъ Ишпаніи на весь цивилизованный свѣтъ своимъ грознымъ подувомъ...

Бо хочъ вѣдъ часѣвъ „святой“ инквизиціи минули вже сотки лѣтъ, хочъ уже затихъ стогѣнъ катованныхъ и паленыхъ на кострахъ „во имя Господне“, то въ вѣтчинѣ святой инквизиціи и ей головного ката Терквемады, въ Ишпаніи, змѣнилось ся не богато...

Церковь католика тамъ надѣсь, держава на услугахъ церкви, а подъ ихъ ярмомъ стогнуть міліоны народа, надѣсь свободна людська думка, стогнуть катованій жертвы.

Смѣло можна сказати, що нѣгде, навѣтъ въ деспотичной Росіи, робучій народъ не терпитъ такихъ переслѣдуванъ и мукъ, якъ въ Ишпаніи. Вѣдъ коли въ Ишпаніи зачавъ ся робѣтничій рухъ, т. е. вѣдъ 1870-ыхъ рокѣвъ, переслѣдуванѣмъ робѣтничѣвъ нема концѣ и мѣры. Робѣтничій рухъ въ Ишпаніи развиваеъ подѣ стягомъ анархизму*), а що анархисты найострѣйше выступають противъ теперѣшныхъ несправедливыхъ порядкѣвъ на свѣтѣ, то ишпанське католицѣе правительство давить робѣтничій рухъ всѣми силами не жа-

*) Анархія, се слово грѣцкого походженя и значить: бракъ панования, бракъ власти. Анархисты хотѣтъ добити ся при помощи социальной революціи такого ладу, въ котромъ було бы выключено всѣе панованѣе, всяка власть. Нѣхто не мавъ бы надъ собою нѣякого пана, а для рѣзныхъ користныхъ цѣлей свободній людѣ лучились бы зъ собою въ свободній громады, тѣ громады входили бы зновъ въ зносины зъ собою и т. д. однимъ словомъ: весь свѣтъ бувъ бы свободною спѣлкою свободныхъ людѣй. Щобы такий ладъ завести, на се — кажуть анархисты — треба знести приватную власность и уничтожити державу. Всѣ богатства, які е на свѣтѣ, мають бути спѣльнымъ добромъ усѣхъ людѣй; кождый мавъ бы послѣ своей охоты, силы и здѣбности працювати, а за те вживавъ бы всего, чого йому забагнетъ ся. Отсе въ колькохъ словахъ зрѣмъ анархистѣвъ.

хачючись и найбільше жорстокихъ та нелюдськихъ средствъ.

Оѣ и недавно дѣйшли до насъ [зъ Ишпаніи] страшній вѣсти. Зъ початкомъ серпня 1903 р. застрайкували въ Alcala del Valle [рольній] робѣтники. Жандармерія дѣстала приказъ здушити страйкъ за всяку цѣну, — почала отже стрѣляти до спокойныхъ [робѣтничихъ] зборѣвъ.

Робѣтники не стерпѣли и почали боронитись, а въ слѣдъ за тымъ почались арештованія и тортурѣ арештованныхъ. Доперва познѣйше, въ жовтніи, удалось катованымъ робѣтникамъ пустити въ свѣтъ листъ, въ котромъ описали свои муки, мука такой страшній, такой нелюдскій, що просто не хочеть ся вѣрити, абы теперъ такой рѣчи могли дѣятись.

Арештованныхъ били палицами и шаблями по голомъ тѣлѣ, вѣдтинали имъ пальцѣ, роздушували желѣзными трубами руки, выривали шнурками половіи органы, а що вже штуркали та копали, про се вже и згадувати годѣ.

„Мы не могли бы дѣйти до концѣ зъ описуванѣмъ нашихъ мукъ, — пишутъ катованіи робѣтники въ згаданѣмъ листѣ, — досить буде запевнити, що зъ 94 арештованныхъ чоловікѣвъ и жѣнокъ нема нѣ одного, кого-бъ не катовали въ найстрашнѣйшій способѣ, хто не мавъ бы на своимъ тѣлѣ знакѣвъ перебутокъ мукъ. Мусимо ще додати, що всѣхъ насъ, чоловікѣвъ и жѣнокъ, замкнули въ комнату, де було мѣсце ледви на 30 сѣбѣ. Одна жѣнка задля натовпу вредила передъ часомъ неживу дитину; жандармъ вхопивъ плѣдъ и кинувъ до выхѣдокъ. Богато людѣй зѣмѣло, инѣйшій мало не подушились...“

Коли сей листъ оголосили деякіи робѣтничіи газеты въ Заходній Европѣ, здавало ся, що весь цивилизованный свѣтъ зѣрветъ ся бурѣю протѣстовъ противъ такихъ звѣрствъ. Але де тамъ! Лише тамъ, де робѣтничій рухъ развиваеъ ся

під стягом анархізму, протестували і по газетах і на зборах против тих зв'язків, а в Парижі почала навіть виходити окрема газета п. з. „Espagne inquisitoriale“, посвячена іспанським водносиням; решта публіки, не виключаючи на жаль навіть соціалістичних демократів, мовчати мови води в рот не брала... Про війну японсько-російську, про любовні історії на дворах коронованих голів і т. п. пишуть по цільом світі; але що в Іспанії мордують і катують певинних робітників, про те всі мовчать...

5. Цвітня, 1903. М. І.

ДОПИСИ.

Зь Філадельфії, Па.

Христос воскрес! Зь того таку радість мали тут царславні в своїй губернії на Ватерлу стриті, що зараз по Службі Божій цїла губернія Ватерлу стала ся сценою великого боєвища. Прались на чудо! Аж вкінці примашерола поліція і положила конець битцї своїми палками. Але на том ще не стало, бо скоро тільки поліція ввійшла кождий хрнх свою жену за волосе і мастив кулаком та погребачом в дїла педа по кацапски, зь радости...

Українцї що були мїж товною народа чули питання мїж американцями: чи то Індіанці? Чи то такі в Руссіанс звичай?

Всдак здаєсь була всему причиною.

Очевидець.

Про тус саму війну яку провадили в Філадельфії на Воскресеніє Христове Москалі (зь під Горлиць) і то не зь Японцями, але зь самими собою, пише нам ще одна особа так: „На Воскресеніє Христове, на роче свято, таке ся мїж тутешніми кацапами чудо дїяло, що я ще такого не бачив. Так ся усї били, крики і гамор був такий, що Англіки мусїли спровадити полісменів, щоб застановили тое чудо. А потім на остатку К. так збив свою жену, що і за рік не опам'ятає ся“.

Зь Клівелендї, О.

Нашому братови Григорієви Фик, членови братства св. Петра і Павла і Р. Н. Союзу в д. 102, наприкрило ся парубоке жити і появ собі дружину. На весїлю був предсїдатель братства і другі члени. Гості забавляли ся гарно і прилично.

До нашого мїста е доступ зь всїх сторін чи то треном чи шифом, а если хто хоче то і воздухом може прилетїти. Так тут зробиць оден великий птах, що зовесь бузько. Залетїв до нашого мїста і просто до хати секретара бр. св. О. Николая Гр. Ковалі і принїс єму здорового хлопчика, Михайла. Хрестив о. Молчаній.

И молодой парѣ и молодому хлопчикови та его родичами желаю здоровья и счастья.

Членъ Союза.

„UKRAINA BROTHERHOOD“.

Під тым заголовком надрукованъ „Свѣтъ“ (ч. 11), органъ царславной місії, виривки зь письма А. Гончаренка і подавав до них свои уваги, немов кажучи: „дивїть що за лїхї люде тї Українцї!“

„Свѣтъ“ сам признає, що Гончаренко писав до него про сю історію так: „Печатайте якъ знаете лучше изъ этого письма. А ще лучше передайте суду Божию безъ печати“.

Але „Свѣтъ“ не передав сей справи суду Божию безъ печати, лиш надруковав зь листів Гончаренка все те, що могло кидати лїхє свѣтло на Українцїв а затаїв те, що Гончаренко писав про царславну місію, Тихона і т. д.

Ввиду сего є інтерес правди і, щоб показати способи войованя „Свѣта“ противъ Украинцевъ та о скілько можна шокладатї ся на інформації д. Гончаренка, подаємо тут єго письмо зь 25. Януара 1904 р. писане до ред. „Свободы“.

„Въ „Темноту“, — издатель Туркевичу, я писав, щобъ Свѣтъ Сонца Правды просвѣтивъ єго. Копію цего письма посылаю Вамъ якъ документъ для історії.

Копія.

January 18, 1904.

Священнику В. І. Туркевичу Издателю Свѣтъ.

Задумавъ я провести Свѣтъ въ Вашу „Темноту“.

„Геникъ войшовъ в сношенія съ нїкимъ Гончаренкомъ, бывшимъ російскимъ монахомъ“. — Може і Тихонъ був колись російскимъ монахомъ, а теперъ Алеутскимъ епископомъ, і надзирателемъ „Помойной ямы въ Санъ Франциско“. — Якъ зь мною несправедливо обійшлося „Московское Православие“ (цей виразъ я употребивъ першїй разъ въ „Колоколѣ“ Марта 15, 1860 р.), то я врываю ся на Вольную Волю изъ ихъ кайдановъ въ Лондонъ; оттуда обернувшись зь просьбою до благороднїйшого мужа того часу князя Горчакова, министра Иностранныхъ Дѣлъ. И вонъ вопреки не-Святому Синоду нарядивъ слѣдственнику комисію до Атенъ. Посланника А. П. Озерова лишили позиціи, а архимандрита Антонина Капустина — за смакъ въ содомїи перевели въ Константинополь, бо вонъ „заслуживъ нашу матушку“... (Вѣрши Пушкина о капитанѣ Борозе). — Добившись правъ, я вернувшись на Востокъ; принявъ рукоположеніе во Превитера на Атонской горѣ в д. епископа Мелетїя на Кореи, при свѣдкахъ Е. патрїи Савроникита, Февраля 25, 1862; и прїйшовъ до Атенъ — бо мене тамъ знали, де Атеянє дали менѣ гражданство и позицію

въ Панделикосѣ. Въ томъ мѣстѣ есть палата королевска и выдають ся часто дипломатичны обѣды. Въ Апрельѣ 24, 1864, мене избрала ораторомъ передъ королемъ и гостями. Ця моя проповѣдь написана на гербовомъ паперѣ. „Священники Агапїєви — король Георгій подписавъ“. Я бувъ въ повномъ священничомъ облаченіи. — Я не самозванецъ! Графъ Влудовъ російскій посланникъ шановно розмовлявъ зь мною.

Въ мои часы въ Атенѣхъ организовалась религія — або честное священство, щобъ преостановити блуднїя въ нежонатомъ духовешствѣ. Въ молодости чловѣкъ прїймає священство, не подумавши добре, — безъ закона Natura, то варіація-жаны. До цєи религіи взявъ ся Митрополитъ Лікургосъ, на островѣ Корфу, и вѣдкрито бракосочетавъ ся, оставивъ митрополитомъ. Архимандритъ профессоръ Атенского университета Вимбосъ. вѣдкрито бракосочетавъ ся, оставивъ Священникомъ. Архимандритъ Вимбосъ читавъ знамениту диссертацию передъ Ареопагомъ: „Подобаетъ Епископу бути, единыя жены мужу, цѣлому древному и святу“. — Якъ хочете я Вамъ пришлю копію для публикаціи въ Свѣтъ, може избавите вѣдъ прелюбодѣянїи епископа Тихона и возьме честную жену.

Сентября 28, 1865, въ New York City Hall, я бракосочетавъ ся зь пречистою дѣвою, де бувъ свѣдкомъ братъ мои жены, который теперь въ New York-у, може вонъ спѣтаетъ Васъ и просвѣтитъ Ваші очи — за виразъ — „нѣбы — то же на“.

„Who steals my purse steals trash; 'Twas mine, 'tis his, and has been slave to thousands; But he that filches from me my good name, Robs me of that which not enriches him And makes me poor indeed“.

Shakespeare.

Вамосковский blood-hounds, hounded me from 1857, и ѣдятъ хлѣбъ зѣй, своимъ гавкаемъ.

Мои зношенія зь Геникомъ такі: Вонъ довѣдавъ ся, що я того року вѣдкано въ аренду 30 акровъ мои фармы, по \$2 за акръ, щобъ только досетъ було грошей податки выплачувати, не для обогащеня, приславъ для мене \$60 за аренду, и прибули до мене — для его идей и чтобы навчати ся коло мене калифорнійского фармерства: — Юрко Сиротюкъ зь жѣнкою Анастасією, двома дѣтьми и батькомъ Даниломъ, Иванъ Данильчукъ зь жѣнкою и дитиною, Илько Стечишинъ и Дмитро Ферлей — це всѣ, December 11, 1902, и поселились не въ хлѣвѣ, а въ гарномъ домику, о двоихъ комнатахъ, который я удержую для пациентѣвъ, котрі прїѣзжаютъ до мене на минеральную воду. Жѣнка Юрка Анастасія варила имъ; ба, вони тайно ѣли одинъ вѣдъ другого, обма-

новали одинъ другого — пьянствовали, нѣчого не робили въ поли. Иванъ Д. покинувъ ихъ Brotherhood, January 12, 1903 и пошовъ на фарму Н. & W. Meck стало жити; Илько въ Southern California, а Дмитро на Planing Mills до Haywards.

А Юрко вѣдобравши вѣдъ Геника, подъ mortgage фарма его батька Данила — оденъ check \$118 и другій \$500, перебралъ ся до Haywards.

На цей рікъ по December 1, взявъ въ аренду тї 30 акровъ Charles Household of Haywards; зь такими людьми я могу зрозумѣтисъ и до ладу. Це Brotherhood, я не обкрадавъ и не обманывавъ, безпутный люде пошли на безпутье. Баба зь воза колеса легче.

Священнику

В. І. Туркевичу

Священнику

Агапїи Гончаренко.

Р. S. February 2, якъ Юрій С. поселивъ ся въ Haywards, повѣсивъ превелику сталеу бляху на своїй хатѣ: Ukraina Brotherhood, коло него жило 16 людей Галичанъ, — а вонъ бувъ босомъ. Въ Октобрѣ всѣ вони переѣхали до Санъ Франциско, ходять въ московску церковь и трують мене.

Чому „Свѣтъ“ не на друковавъ сего листу рѣчь зовѣмъ ясна. Єму ходило о те, щобъ обкинути болотомъ Украинцевъ, але рѣвночасно змовчати про се, що не гарного говоривъ д. Гончаренко о царславїи и російскомъ урядѣ. Тактика сивадѣ нечесна, але годна московского агента.

О скілько честнїйша думають и поступаютъ Украинцѣ, нехай покажуть слова одного зь тихъ, котрыхъ Свѣтъ обкидає болотомъ: „Въ сѣй справѣ треба взяти на увагу Гончаренковъ вѣкъ а се вже само єго въ многихъ случаяхъ выправдати може. Що вонъ много протерпѣвъ вѣдъ Росїи, се вѣдай неоспоримый фактъ, а що въ наслѣдокъ преслѣдувань (котрі не конче мусїли бути задля его любви волѣ и Украинны) вонъ схививъ на умѣ и всюды бачить лишъ московску зраду и подлѣсть, се нѣчо дивного. Я думаю, що вонъ лишъ стара, але дуже зловна дитина. Щобы догодити їй дитинній злобі, вонъ не цѣфне ся передъ жаднымъ средствомъ. Ненависного собѣ вонъ заразъ охрестить шпіономъ, злѣдѣємъ, піякомъ, розпустникомъ и всѣмъ возможнымъ. Се можна дуже добре спостеречи хотѣи й на томъ „историчномъ документѣ“, який вонъ вамъ заславъ. Тихонъ мусить конче бути розпустникомъ, хотѣ не знаю, чи є яка подстава такъ говорити. Коли вже треба конче Тихона „запхати“, то можна найти на се ишїй рѣчи мудрїйшїи и честнїйшїи, якихъ масу можна-бъ найти. Чому конче розпусту? — Або отъ таке тверджене, що той поїшовъ въ Haywards, иншїй въ Southern California и т. д. и т. д., а потѣмъ

выходить, що такі жили разомъ и разомъ перевозили ся та разомъ мабуть и „въ московску церковь ходять“. Чи-жъ се не дитиняча злоба?

Гумористъ Гончаренко! „Ходять въ московску церковь и трують мене“ — але не каже, за що єго мають труити.

Прости боже старому, бо не знає навіть що говорити!“

Юрій Брандесъ про „Ruthenische Revue“ и про Украину.

Звѣсний письменникъ, профессоръ въ Копенгагѣ, др. Юрій Брандесъ, помѣстивъ въ наибольшомъ даньскомъ дневнику „Politiken“ зь дня 14. марта с. р. простору вступну статью п. з. „Ruthenen“, въ котрой цитуючи „Ruthenische Revue“ (почавши вѣдъ 1. числа 1. рѣчника ажъ до 4. числа 11. рѣчника) пише про положене Украинцевъ въ Росїи. Кажє, що доси свѣтъ знавъ лишє про гнобленє Поляковъ, Фінляндцевъ, Грузинѣвъ и Вѣрменъ въ Росїи. Но въ державѣ царя живе ще одинъ — шестий що до числа народъ въ Европѣ, именно Украинцѣ. 25 миліонѣвъ Русинѣвъ живе въ Росїи, 3 миліоны въ Австрїи и пѣвъ миліона въ Угорщинѣ. Брандесъ наводитъ до словно пѣсля 1. числа „Ruthenische Revue“ (зъ минувшого року) царскій указъ зь р. 1876. та преслѣдуваня украинского слова въ Росїи. Посвячує короткій уступъ Шевченку и Котляревскому. Вѣдтакъ наводитъ пѣсля „Ruthenische Revue“ (ч. 10.) описъ полтавского свята, вѣдкритыя памятника Котляревскому, згадує про рефератъ д. Косачевон, посла Романчука и т. д. Вѣдтакъ слѣдує описъ 35-лѣтнего ювилєу М. Лисенка. Даньскій ученый згадує про проф. дра Пулюю и про перекладъ святаго письма на украинску мову та зазначає, що въ Росїи дозволеный перекладъ на татарской и монгольской мовѣ, только забороненый на украинской. Брандесъ кончить свою простору статью цитатомъ зь 4. числа „Ruthenische Revue“ (зѣ статѣ

„Panrussentum oder Panmongolismus?“), а именно словами: „Проте думаемо, що побѣда Японцевъ въ той войнѣ була бы пастемъ для народовъ Росїи, бо офіціально Росїя обиджена въ своихъ азійскихъ инстинктахъ, мусѣлабы свои народы трактовати больше по европейски и свои азійскїи пляны бодай на якийсь часъ покинути“. При той нагодѣ треба зазначити, що статѣ про Украину зь „Ruthenische Revue“ подали недавно навіть двѣ японскїи часовисїи. Змѣстъ вступной статѣ зь 2. числа за сей рікъ про кривды галицкихъ Русинѣвъ на поли шкѣльництва подало кѣлька вызначныхъ французскихъ часовисей якъ „La Revue“, „Mercure“ и и., а вѣдѣньскій тыжневникъ „Die Zeit“ зь дня 26. марта с. р. подавъ змѣстъ статѣ про „Сѣчи“. Вступну статью зь 3. числа передрукували всѣ вызначнѣйшїи заграничны нѣмецкїи дневники.

Пам'ятайте

на

Збирайте, складайте и приспайте жертвы разомъ зѣ списомъ жертводателѣвъ (чеки або монїордеры выписанїи на имя касїера: John Glowa, Excelsior, Pa.) подѣ адресою:

Narodnyj Fond, P. O. Box 108, Jersey City, N. J.

Такъ само купуйте за готовку

РУССКІИ МАРКИ НАРОДНІИ

Чеки и монїордеры за марки выписуйте на имя: John Glowa, Excelsior, Pa. а поспайте на адресу:

Narodnyj Fond, P. O. Box 108, Jersey City, N. J.

Доходъ зь марокъ назначеный на Фондъ Народный въ Америкѣ! Рускїи марки прилѣпляйте на паперѣ листовѣмъ, на бїляхъ и ковертахъ.

О. Няк. Подгоренскій, сепр. Народ. Фонду.

— Хотите безопасно и скоро захватить до старого края, або спровадити родину въ краю, купитъ собѣ шифарту вѣдъ John-a Nemeth-a, 457 Washington St. New York, N. Y.

??? Хотите бути вылѣченъ ???

Удайтесь до

Дра Леонарда Ландеса.

Специалистъ въ хворобахъ мужскихъ и жѣночкихъ. Бувъ довгий часъ практикантомъ при Нью-Йоркскомъ университетѣ, студіювавъ практично при шпиталѣхъ въ Вѣднѣ и Берлинѣ а вернувшись до Америки практикувавъ много лѣтъ якъ лѣкарь въ Лабанонѣ, Белвию и др.

Говорить по руска, польски, словенски, англійски и нѣмецки.

Ручить вылѣчити слабости: легкихъ, серпа, почокъ, желудка, боль головы, слабу память, пухленину, руматизмъ, рака, хворобы нашкорный, чираки, вереды, боль горла, носа, ушей и очей, утрату мужеской силы и т. и.

Робить всѣякий операціи. Пашѣть до него о порадѣ а вѣдъ вамъ дастъ вѣдѣнїя на всѣ вашїи питаня.

DR. LEONARD LANDES,

140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“
(LIBERTY)
No Ruthenian (Little Russian) Weekly
published every Thursday
209-211 Linden Str., Scranton, Pa.
JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.
Terms: Two dollars a year.
Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16,
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“
журнал для русского народа в
Америке и орган „Р. Н. Союза“,
выходит по вторникам в Четверг
и пятницу.

В Америке на рік \$3.00
в старом краю на рік \$2.00
в Америке на полъ року \$1.00
в старом краю на полъ року \$1.00

Оплачувати газету треба все-
гда зъ горы (напередъ).

Грошъ треба посилати въ режистрова-
нѣмъ листѣ, або черезъ экспресовый, або
почтовый money order (моней ордеръ). Мо-
ney order, то чекъ, котору доставите
вѣдъ почтара або агента на экспресовѣмъ
листе, посылать намъ, бо безъ того мы не
однимъ грошемъ достати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.
Новый телефонъ Номеръ 787

Безъименныхъ дописей не
принимается.

Хто хоче, чтобы те, що напише,
было друковано въ „Свободѣ“ въ Че-
твергъ, муситъ прислать рукопись до
Скрантона найдалѣше въ Пятницю
вечеръ.

Хто хоче, чтобы его адресъ змѣ-
нити муситъ подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.

Уваги.

Въ 11., 12. и 13-омъ чи-
слѣ „А. Р. Вѣстника“ поя-
вилась статья подъ заг.
„Организация Американ-
ской Греко-Католической Церкви“.
Статья написана умѣло, але
задовго и непопулярно.
Кромѣ сего язычѣ, якого
„А. Р. Вѣстникъ“ уважае,
причины немало до то-
го, что болѣе чѣмъ чита-
тель еѣ не зрозумѣе. А
шкода, бо хотѣя не зѣ
всѣмъ, що въ той статѣ на-
писано, можна годитись, то
загаломъ беручи, станови-
ще автора справедливѣ и
добре бы было, еслибъ якъ
найширшій круги греко-ка-
тол. Русинѣвъ познакоми-
лись зъ сею статьею. Ав-
торъ статѣ стоить на томъ,
что америк. греко-католики
находятъ ся въ церковной
неволи у тугешной римо-
католической епархїи, хотѣя
въ дѣйствѣности мають пра-
во бути вѣдъ неѣ незави-
симый а зависимый лишень
вѣдъ римского престола.
Дальше вказуе на лихъ на-
слідки и загалну демора-
лізацію, якій зъ того вый-
шли та заключае, что если
положене не змѣнить ся,
то американскій греко-кат.
невозвѣтъ зовсѣмъ загинуть.
Яко выхѣдъ зъ сего поло-
женя предкладае авторъ
скликать мѣтингу амер. гр.
кат. духовенства, на кот-
ромъ бы бувъ передиску-
тованный и обробленный плянъ
организации гр. к. Церкви

въ Америкѣ, та выслана
мросьба до Риму, чтобы
тойже приславъ тутъ одно-
го прелата, подъ которого
предѣдательствомъ вѣдъ-
бувъ бы ся амер. греко-кат.
соброръ, а ухвалы сего со-
бору дали бы подставу до
зъорганизования гр. к. Церкви.
Авторъ статѣ протестуе та-
кожъ противъ вѣмѣшваню
ся якихъ небудь чужихъ
властей свѣтскихъ чи ду-
ховныхъ въ справы греко-
кат. Церкви въ Америкѣ
а тымъ самымъ и противъ
именованю о. Годобая епи-
скопомъ.

Въ разѣ, еслибъ духо-
венство не взялось за ся
справу, кѣмъ авторъ,
повинный бы взяти ся за
неѣ свѣтскій люде.

Статья, якъ сказано, заслу-
гуе на увагу; жаль только,
что авторъ еѣ не подпи-
савъ ся. Бракъ цивильной
вѣдъваги у него, чи друга
сему причина? Сего не по-
винно бути. Аджежъ тутъ
справа серіозна и крити ся
зъ нею нема потреби. Хтоѣ
инициаторомъ муситъ бути,
хтоѣ муситъ зрѣбити по-
чатокъ, инакше выйде на
се, что справа зновъ вѣста-
не вѣдложена на дальше.

На нашу думку плянъ
акції въ сѣй справѣ пода-
ный Русинами зъ Елмайры,
Н. Й. не тратитъ своей вар-
тости и не треба его заси-
плати. Рада Духовна по-
винна бы вытосувати вѣдъ-
дозву до членѣвъ Союза и
Соединенія та всѣхъ греко-
кат. священникѣвъ въ Аме-
рицѣ въ справѣ поконвен-
ційныхъ зборѣвъ.

Ворѣ за свободу — гно-
бителями другихъ. То мож-
на сказати про панѣвъ поль-
скихъ и мадярскихъ. И одній
и другій кричали на весь
свѣтъ, что борють ся за сво-
боду не лишъ свою, але и
другихъ, однакъ скоро лишъ
достали крихточку свободы
и силы въ свои руки, сей-
часъ почали гнобити дру-
гихъ. Про се, что польскій
шляхтичъ та другій повѣні-
сты выробляють въ Гали-
чинѣ зъ Русинами, нема
что й казати, бо про се не-
разъ пише ся у „Свободѣ“.
Але такъ само, сли ще не
гѣрше, знуцають ся надъ
другими народами мадяр-
скій панки и ихъ прихво-
стѣи на Угорщинѣ. Послед-
ній фактъ гнобленя бѣд-
ного народу на Угорщинѣ е
ось сей. Мадярскій урядъ
зробивъ контрактъ зъ англи-
скою корабельною компа-
ніею Cunard Line, что каж-
дого року пошле черезъ
неѣ 30 тысячъ емигрантѣвъ
до Америки. За те Cunard
Line мае дати мадярскимъ
панкамъ 40 коронъ вѣдъ
каждого чоловіка, значить
разомъ 1,200,000 коронъ на
рѣкъ. Щобъ свой контрактъ
сповнити, мадярскій урядъ
не позволяе емигрантамъ зъ
Угорщины ѣхати до Аме-
рики на Нѣмеччину, Голля-
ндію або Вельгію, але зму-
шуе ихъ ѣхати черезъ портъ
Фіюме, до которого доходятъ
кораблѣ Cunard Line. Въ
наслідокъ сего бѣдній еми-
гранты змушенъ платити
вызшій цѣны за перевозъ до
Америки и вѣмѣсто 7—10
днѣвъ, ѣхати водою ажъ до

19 днѣвъ та чекати перавъ
по 10 до 14 днѣвъ на ко-
рабель у портѣ. Въ той
способъ мадярскій урядъ
здирае до послѣднего цен-
та и такъ бѣдныхъ емигран-
тѣвъ. Але нема чому диву-
ватись. Полякъ и Мадяръ—
сежъ два братанки.. а
каждый народъ мае та-
кій урядъ и такъ зъ нимъ
обходять ся, якъ вѣдъ собѣ
заслуге. Польскій и ма-
дярскій паны будутъ такъ
довго грати людемъ на но-
сѣ, якъ довго люде, что те-
перь зносятъ все терпели-
во, будутъ имъ позволяти
на тое. Але скоро люде
прийдуть до розуму и вхо-
плятъ панѣвъ за чубы, тог-
ды имъ певно вѣдхоче ся
подобного поступованя.

При сѣй нагодѣ не зава-
дитъ спѣмнути, что деякій
корабельный ліній въ наслѣ-
докъ контракту мадярско-
го уряду зъ Cunard Line
обнижали цѣну шифкартъ
зъ 42 на 24 долары. Що
се значить? Се значить,
что цѣны, якій люде пла-
тили компаніямъ за пере-
возъ черезъ море були ду-
же высокы. Бо если деякій
компаніи могутъ теперь
(задля конкуренціи) пере-
возити людей за 24 доля-
ры, то чому не могли ро-
бити того перше? А если
могли робити а не робили
того, то видно, что ошуку-
вали и натягали людей.

Господине Симъ! Мы год-
ній ще не такой письма про-
читати якъ вашъ и ихъ зро-
зумѣти. А что такой „низко-
ученій“, якъ вы себе назвали,
смиють ся зъ того что мы
пишемъ, то се ще не доказъ
чтобы те, что мы пишемъ бу-
ло глупствомъ. Вы чули по-
словицю „сміе ся якъ глу-
пый до сира“? Сиръ не е
глупство, але дурный поди-
вившись на него смѣе ся.
Чому? — бо дурный. Такъ
само мае ся рѣчь и зъ ва-
ми та другими „низкоуче-
ными“. Смѣетесь — а чому,
сего и самый не знаете. Що
вы и другій „низкоученій“
(та ихъ всего може кѣлька)
выкидають „Свободу“ за по-
рѣтъ, се такожъ не доказъ,
чтобы „Свобода“ писала
глупства. Ось выдате кур-
цѣ або хочьбы и безрозѣ
кусень дорогого камня, або
золота — то она цѣны нѣ
вартости его не зрозумѣе.
И будьте певный, что если бы
курка або безрога, могла
смиѣтись такъ якъ вы, то
смиѣлась бы зъ того хто еѣ
давъ, а если бы мала руки и
умѣла писати хочъ такъ якъ
такой „низкоученій“ якъ вы,
то выкинулабъ сей кусень
дорогого камня або золота
за порѣтъ и написалабы про-
тестъ до ньюорской газеты.
Не все чого вы не розумѣте
або не силѣ оцѣнити му-
ситъ бути глупствомъ. Фактъ
самъ показуе лишъ, что вы
низкоученый. Впрочемъ, до
сего вы самый признаетесь.

Въ дописи „З Канадий-
ской Руси“ друковано въ
„Руслані“, м. м., авторъ еѣ
о. П. Філясъ, зачѣпивъ и
„Свободу“. У вѣдповѣдъ
скажемъ хѣба те, что жа-
денъ зъ тутешныхъ свяще-
никѣвъ Серафима нѣ до Спо-

лученыхъ Державъ нѣ до
Канады не спроваджувавъ.
Щобъ до самого Серафима,
то „Свобода“ трималась се-
го принципу, что не треба
чоловѣка уважати злымъ,
доки нема на се доказѣвъ.
Годѣ було „Свободѣ“ гор-
лати, безъ всякой на се под-
ставы, что Серафимъ жидъ,
ошуканецъ и т. п. такъ якъ
се робили цареславный, мо-
сквофілы и о. Філясъ. Рѣв-
ножъ не може „Свобода“
дивитись на подѣвъ руско-а-
мериканскій лишъ черезъ
греко-католическій окуляры.
Серафиміада, се на нашу
думку прямой выпливъ по-
літики Риму взлядомъ гр.
к. Русинѣвъ въ Америкѣ и
„батьковской“ оцѣнки надъ
ними галицк. князѣвъ цер-
кви — а не выпливъ якихъ
тамъ интригъ. Своею допи-
сею о. Ф. неначе хоче ска-
зати: дивѣтъ, тутъ таке и
таке дѣялось, така и така
небезпѣка грозила гр. к. цер-
кви, а мы своею великань-
скою працею все те побѣ-
роли и привели до поряд-
ку. Well, хто хоче сему вѣ-
рувати, нехай вѣруе: de gusti-
bus non est disputandum.

Слѣдъ „На су- часній темѣ“.

Въ 13 ч. „Свободы“ поя-
вилась статья: „На сучасній
темѣ“ д. Емеса. Я не хочу
критиковати еѣ, а якъ разъ
противно мущу сказати, что
тов. Емесь доложивъ ста-
раня, чтобы зѣбрати всѣ по-
дробицѣ гѣдній застановы
въ одну цѣлѣсть и подати
ихъ подъ розвагу замор-
скимъ Украинцямъ. Я впов-
нѣ годжу ся зѣ всѣмъ ска-
заннымъ шановнымъ авто-
ромъ, та й не маю наимень-
шого сумнѣву, что всѣ У-
краинцѣ безъ розбору, по-
чавши вѣдъ попѣвъ ажъ до
чорноробучого майнера му-
сятъ годити ся зъ тымъ,
божъ кому можуть бути тай-
ною всѣ тѣ браки, якій по-
ставивъ передъ нашъ очи
д. Емесь.

Та, чтобы еще яснѣйшими
зробити деякій зъ тыхъ бра-
ковъ, позволю и я собѣ ска-
зати кѣлька слѣвъ.

Думаю, что д. Емесь ста-
равъ ся якъ найкоротше
высказати ся про одинокий
справы лишъ тому, что мавъ
ихъ передъ собою досить
показну купку, протѣ не-
хайшѣе теперѣшне писане
послужитъ за доповнене.

Наибѣольшую недостаточку
оказуе у насъ за моремъ
бракъ політичныхъ часопи-
сей та выданъ літературно-
научныхъ, и се власне той
товчокъ, надъ котрымъ якъ
разъ конечно намъ застано-
виться.

На вѣчу въ Олифантъ, Па-
ухвалили нашъ делегаты
разомъ зъ духовенствомъ
побудовати якъ найкоротше
„Народный Дѣмъ“ та вве-
сти въ жите иншій инсти-
туции, якъ: Емигр. Дѣмъ,
Бурсу, Банкъ и т. п., але
про засноване новой часо-
писи, або змѣну „Свободы“
въ дневникъ, то мабуть не
було цѣлкомъ говорѣно, а
кѣли може и забравъ бувъ
хто голосъ про се, то ма-
буть такъ лагѣдно, что на-

вѣтъ не було что звѣстати
ширшимъ кругамъ. Правда,
что на томъ самѣмъ вѣчу
заявивъ д. Ст. Макарь, что
приступае до выданя про-
свѣтныхъ книжочокъ „Сло-
во“ и се справдѣ, якъ од-
накъ и другѣ була бы пре-
красна рѣчь та крѣмъ сего
намъ таки конечно потре-
ба новой часописи.

Щобъ доконати такъ ве-
ликого дѣла якъ збудоване
„Народного Дому“, потреба
силы, треба посвяченя ся
для спѣльного добра. До
сего дѣла муситъ бути мѣжъ
нами Украинцями якнай-
болѣша солидарность, а ся
може виробитись лишъ то-
дѣ, коли познаемо себе и
нашій погляды, и нашій идеѣ
выровнають ся. Та, щобъ
сего доконати, конечно намъ
заснувати бодай одну нову
часопись, божъ въ иншій
способъ трудно, а тымъ
болѣше тутъ въ Америкѣ,
де мы розкиненъ по всѣхъ
усюдахъ.

Не думаю тутъ розводи-
тись надъ тымъ, чи мы ма-
емо силу, божъ самъ д. М.
Струтинскій сказавъ, что
мы миллионеры проти галиц-
кихъ бѣдаковъ, а якъ най-
лучше зрѣбити се, то намъ
вказавъ д. Емесь.

Одинокою тыждн. „Сво-
боды“ нынѣ за мало для
насъ. Она не въ силѣ за-
спокоити насъ подъ кож-
дымъ взглядомъ. Она, яко
одинока наша часопись, му-
ситъ занимати передовѣмъ
становище інформаційной
газеты, а до того е ще ор-
ганомъ „Союза“. Намъ тре-
ба теперь дневника, якій
бы скуплявъ насъ до одной
громады, дебъ мы могли
выровновувати нашъ по-
гляды та побачити нашу
спѣльную програму. Правда,
что ся програма, якъ жива
програма исторіи не може
не переживати еволюціи и
дифференціаціи, але се якъ
разъ повинно лежати въ на-
шѣмъ дѣлѣ.

Повыше сказавъ я „оди-
нокою Свободы“, а редакто-
ры „Канад. Фармера“ мо-
глибъ дуже легко образити
ся, что поминаю ихъ ор-
ганъ, тому не буде вѣдъ
рѣчи згадати и про него
кѣлькама словами. Не знаю
однакъ звѣдки зачати, что-
бы прайти до належной его
оцѣнки. Не входжу въ те,
хто тамъ е его выдавцами,
але скажу, что онѣ мабуть
не почислили своихъ духо-
выхъ силъ, приступаючи до
выданя газеты. Яку по-
живу дають они своимъ чи-
тачамъ, сего и они сами
певно не въ силѣ сказати,
бо щобъ такой передрукъ,
якъ: „Иванъ Гусъ“, „Юрко
Стіфензонъ“ и т. п. стано-
вили головну и то болѣшу
часть газеты, тѣ передрукъ,
котрій въ особныхъ брошур-
кахъ давно розѣйшлись ты-
сячами примѣрниковъ, то
на такую латанину змогли
бы ся и Руснаки 48 року,
але не поступовцѣ XX. сто-
лѣтя. Правда, „Канад. Фар-
мер“ друкуе фонетикою
(хотѣя калѣчити еѣ), алежъ
се не каже ще не звернути
уваги на его слабѣсть. Щѣ-
бы часомъ не образили ся
пов. п. редакторы „Канад.
Фармера“ на мою увагу,
скажу, что коли высылають

своего „Фармера“ въ народъ
зѣ свѣтломъ въ рукахъ, то
повинный приглянути ся до-
бре, чи не держитъ вѣдъ
лише кѣонецъ держака ста-
рой смолоскопы. Розваживъ-
ши добре, редакторы „К.
Ф.“ сами познають, что близ-
кими будутъ до сповненя
своей задачі, наколибъ мѣ-
сто байчочкѣ и пережитыхъ
передрукѣвъ помѣщали болѣ-
ше интересныхъ дописѣвъ
та поучающихъ статей. Пра-
вда, что на такой рѣчи
и мѣсяця мають за мало,
але тодѣ требабъ выки-
нути принаймѣ якусь
часть бизнесовыхъ оголо-
шенѣвъ. Та за се, певно, чи-
тателѣ „К. Ф.“ подякували
бы имъ.

Отже еще разъ звертаюся
зъ зазывомъ до всѣхъ за-
морскихъ Украинцѣвъ: То-
варипшѣ, попрѣмъ гадки д. М.
Зятка и д. Емеса и поста-
раймось якъ найкоротше за-
мѣнати „Свободу“ въ днев-
никъ, а на еѣ мѣсце zalo-
жити нову часопись!

Однакъ тутъ моя гадка
трохи инакша вѣдъ д. Е-
меса. Я уважавъ бымъ ко-
нечнѣйшою політично-ор-
ганізаційну часопись, а въ
части лишъ літературну, бо
выключно яко літературно-
научный органъ, послужитъ
поки что „Слово“, вы-
давецтво о. Ст. Макара.
Крѣмъ сего літературу мо-
жемо черпати и зѣ старого
краю, а політика наша таки
трохи инакша вѣдъ старо-
краевою.

Маю надѣю, что нѣхто не
кивне байдужно головою на
порущену справу, божъ мы
Украинцѣвъ, маемо претензію
зачисляти ся до культур-
ныхъ народѣвъ, а культура,
яко невинуща еволюція
людскихъ змаганъ до по-
ступу, носить въ собѣ все:
и науку, и промыслъ, и по-
літику, мирну и револю-
ційну и всяку такую працу,
яку можъ назвати поступо-
вою. Правда, безъ політич-
ной волѣ не можлива май-
жа нѣяка культурна робо-
та, алежъ мы не живѣмо
подъ покровомъ бѣлого „ба-
тюшки цара“. Мы на воль-
ной земли Вашингтона, де
може й найлекше выбитись
изъ хаосу той рутенской
отяглости, а коли се зро-
бимо, тодѣ справдѣ дока-
жемо, что мы гѣдній сыны
той славной минувшости.

Дубенко.

Д. Дубенко мабуть не
читавъ нашихъ поясненѣвъ до
статѣ Емеса. Не думаемо
тутъ повторяти зновъ того
самого, про что вже було
писано раньше, але скаже-
мо ось что: Рускій днев-
никъ въ Америкѣ рѣчь ду-
же гарна, але на разѣ не
возможна до дѣйствѣния. Д.
Дубенко видно мало знае
тутешныхъ Русинѣвъ и ту-
тешній обставины, если
думае, что вже теперъ мѣгъ
бы у насъ удержатись днев-
никъ. Посля нашої думки,
американскій Русины ще
не стоятъ такъ высоко, что-
бы поддерживать морально и
матеріально таке подпри-
няте. Доказомъ на се хочъ-
бы нашъ тыждневникъ.

Впрочемъ, еслибъ д. Ду-
бенкови удалось зъоргани-
зовати компанію для выданя

ництва дневника то Боже могай! Мы только ради будемо сему. На наш погляд однак, мы не повинні ще, тепер закладати дневника (на те тільки, що-бы вонь після короткого истнована упокою ся), але повинні старатись зробити вже истнукоюй наш тижневники тимь, чимь они повинні бути, поставити их на высоті своєї задачі. И се е обовязкомъ не лишь самых выдавцѣвъ та редакторѣвъ, але всеи американской Руси. Всякий зъусилія выдавцѣвъ и редакторѣвъ безъ моральной и матеріальной підмоги загалу, не вѣдють нѣчого. Дперва, коли допровадимо наш тижневники до высоты на якій они повинні стояти — будемо могли думати о дневнику. А покищо такой скокъ вѣдь слабыхъ тижневниковъ до дневника, мусимо уважати за рѣчь неприродну, передчасну, котра не могла бы удати ся. Аджеж дитина заки зачне бѣгати, мусить впередь научити ся ходити. Мы, американскій Русины ще не стали на ноги, ще не умѣмо ходити, але заледви по землі рачкуемо, повземо, отже и неможлива рѣчь, щобы мы вѣдразу вѣдь рачкована перейшли наразъ до бѣгана. Все що будуеся, мусить будоватись на певныхъ підвалинахъ. Де підвалины нема, тамъ будынокъ хочбы найгарнѣйшій и найкомштовнѣйшій та побудованый зъ найкрасшими цѣлами — мусить завалитись. У насъ підвалинъ до будована дневника ще нема, ихъ треба дперва вырабляти.

Не можна и на се покликуватись, що „мы міліонеры въ порівнаню до галицкихъ нуждарѣвъ“, бо хочъ бы и справдѣ такъ було, то самі грошѣ еще не значать нѣчого. До грошей треба еще охоты ужити ихъ на одну рѣчь або другу. Аджеж въ Америцѣ е есправдѣншій міліонеры, е грошѣ великій, а прецѣнь многі люде вештають ся безъ работы або навѣть зъ голоду умирають. Чому? Тажъ прецѣнь тѣ міліонеры моглибъ помочи бѣднымъ людемъ, такъ що тѣ могли бы мати заняті и не умирали бы зъ голоду. Такъ, але они сего не роблять а се тому, бо не хотятъ.

Те саме и зъ Русинами американскими. Если взяти всѣхъ Русинѣвъ американскихъ, то злучені разомъ, они справдѣ моглибъ мати и свой Домъ Емиграційный и Народный Домъ и свой Банкъ; свой дневникъ и що року до краю могли бы послати на народній цѣли, если не болѣе, то бодай 250 тысячъ долларѣвъ, се есть понадь одень міліонъ коронъ (божъ прецѣнь пропивають рѣчно понадь 5 міліонѣвъ долларѣвъ). Але чи американскій Русины роблять се? Нѣ. А чому? Не тому, що бракъ у нихъ средствъ, бракъ грошей, але тому, що бракъ у нихъ охоты выдати грошѣ на повнѣйшій рѣчи, тому, що они не хотятъ на

сей рѣчи грошей выдавати. Оно звучитъ дуже гарно, радити мѣсце посвячене бизнесовымъ оголошенямъ, заповнявати чимсь поучающимъ, та на жалѣ се не всегда можна въ практицѣ выконати. Выдаване не лишь дневника, але навѣть тижневника коштуе стѣлько грошей, що люде, котрі нѣколи не були выдавцами, могутъ мати про се заледви слабе понятие. Въ многихъ випадкахъ выкинене бизнесовыхъ оголошень безъ рѣвночасного поднесения передплатной цѣны булобъ нѣчимъ другимъ якъ лишь засудомъ дотычною часописа на смерть. А треба знати, що болѣе часть Русинѣвъ е дуже ласа на дешевій рѣчи. Поднесение передплатной цѣны навѣть зъ розширениемъ часописа майже неможливе. Читателѣ сейчасъ покликуютъ ся на дешевѣсть англицкихъ часописей, забуваючи, что англицкій часописы мають десятки а не разъ сотни тысячъ предплатниковъ, та что англицкы часописы можна далеко дешевше выдавати якъ руску. Не сумнѣваемось о щирости высказѣвъ дд. Зятка, Емеса и Дубенка, але на разѣ не бачимо можливости до еповнення ихъ бажанъ. Бажаня ихъ могутъ еповнитись дперва тогды, если буде приготованый грунтъ до такого подпринятія; а таке приготовлене не може обойтись безъ якъ наибольшого заинтересована ся вже истнуковыми у насъ выдавцами черезъ увесь руско-американскій загаль, а передовсѣмъ черезъ свѣдомі та интелігентнѣйшій зъ помѣжъ сего загалу.

Що чувати въ свѣтѣ.

НАША республика строго придерживе ся нейтральности. Коли сими днями розойшла ся чутка, що Росія купуе въ Америцѣ кѣлька военныхъ кораблѣвъ, союзне правительство у Вашингтонѣ заявило, что не дозволитъ на се, абы котра небудь зъ воюющихъ державъ на далекомъ Сходѣ шукала підмоги въ Сп. Державахъ. Росія нѣ Японъ не можуть ту купувати военныхъ кораблѣвъ анѣ жадныхъ военныхъ матеріалѣвъ, доки война треваетъ. По войнѣ то инше дѣло.

ПО БИТВѢ ПОДЪ ЧЕМУЛЬПО, въ которой были затоплені російскій кораблѣ „Варягъ“ и „Коріецъ“, францука, нѣмецка та російска преса закидали Американцямъ нелюдянность, бо мовлявъ, присутній тамъ американскій кораблѣ, не хотѣли ратувати потопяючихъ Москалѣвъ. Деякі часописы розписували ся про те дуже широко и намагались представити Американцѣвъ въ якъ найгѣршѣмъ свѣтлѣ. Мѣжъ тымъ показуе ся теперъ, что не такой чортъ страшный, якъ его змалювали вороги...

Капітанъ Маршалъ, командантъ американского вужляка „Віксбургъ“, що

бувъ свѣдкомъ морской борбы подѣ Чемульпо, наслѣдствъ оногды рапортъ до Вашингтону, котрымъ простуе всѣ сплетнѣ. Въ рапортѣ сказано, что Американцѣ спустили човна зѣ своихъ кораблѣвъ и ратували Росіяны якъ могли. Опѣсля хотѣли ихъ взяти на кружлякъ „Віксбургъ“ и транспортный корабель „Зефіро“, але Москалѣ вѣдмовили и удали ся на французскій кораблѣ.

Выходитъ зъ того, что закиды, роблений Американцямъ, лишены всякой основы. Очевидно комуе ходило о се, щобы представити ихъ въ зломѣ свѣтлѣ и... закинувъ имъ нелюдянность, себто не вагувавъ ся збрехати. Иншихъ замѣтовъ и фактовъ мабуть не мѣгъ найти.

ЯКЪ американскій капиталисты побиваютъ ся за тымъ, щобы п. Рузвелтъ оставъ и на дальше президентомъ Сп. Державъ, видно хочъ бы и зъ сего, що дають великій грошѣ на его выборы. Деякі зъ нихъ навѣть не крыють ся зъ тымъ, але дають явно, безъ обвиняковъ. — Такъ пр. міліонеръ Андрю Карнегі, мавъ недавно сказати прилюдно, что дастъ 500 тысячъ або й міліонъ долларѣвъ, наколи ходитъ о се, щобы переперти выборъ п. Рузвелта. Отже вонъ наручный для нихъ.

ХТО пукае, тому отвѣрять, а хто боре ся, може выбороти собѣ дуже много. Такъ можна сказати нынѣ про Мадярѣвъ. Робили обструкцію въ парламентѣ, выступали противъ розгонѣвъ австрійского правительства, домогали ся своихъ правъ, бороли ся безъ упину и такъ привелили династію числится ся зъ ними. Нынѣ австрійска династія дѣлае для Мадярѣвъ одну уступчивость за другою. Осъ и сими днями цѣсаръ Францъ Йосифъ I. позволивъ имъ перевести зъ Туреччины и похоронити въ Вудапештѣ мощѣ революціонера Франца Ракоczego II., котрый померъ въ турецкомъ мѣстѣ Родоста, 1735 року. А треба знати, что Францъ Ракочий II. бувъ наибольшимъ врагомъ злуки Угорщины зъ Австрією и признания теперѣшней династіи на Угорщинѣ. Въвѣ отже зъ Габсбургами довгу и кроваву войну, але не мѣгъ освободити родного краю. Поборенный цѣсарскими войсками, бувъ приневоленный утѣкати до Туреччины, де й померъ на выгнаню. Мадяры зачисляють его до своихъ наибольшихъ героѣвъ и патриѣтовъ, тому настала мѣжъ ними велика радость, что его кости спочнуты на родной земли.

Австрійска династія не мае одначе причины любить своего врага, та мусить поддобрювати ся Мадярамъ. Осъ вамъ примѣръ, чого можъ дѣпяти борбою.

Война на далекомъ Сходѣ.

Необережность Москалѣвъ стала ся причиною нового

несчастія въ Портѣ Артурѣ. Намѣсникъ Алексѣевъ телеграфуе до царя, что дня 22. с. м. вылетѣвъ у воздуха російскій пароходецъ, котрый закладавъ мины коло порту, а цѣла его осада згинула. Именно погибъ при томъ поручикъ Пель и 20 моряковъ.

Такъ отже Росіяне самі себе нищать и убиваютъ безъ упину. Несчастливыхъ случаевъ безъ конца и мѣры, а наколи добре роздѣлити ся въ російскихъ втрахахъ на мори, то нересвѣдчимо ся, что ихъ необережность и незнане болѣе нанесли шкѣды, чимъ ворожъ флѣта. Смѣшне, але... правдиве.

Зъ иншихъ подѣй на далекомъ Сходѣ, отсѣ заслужуютъ на увагу: Намѣсникъ Алексѣевъ мавъ просити царя, щобы звѣльнивъ его вѣдь обовязковъ мѣсто короля, але царъ не давъ до си рѣшучою вѣдповѣди. Причиною его резигнаціи мае бути ся обставина, что царъ сильно обмежуе его власть и оказуе явне недоволене зъ его правлѣния. На добавокъ именувавъ командантомъ флѣты на Сходѣ адмірала Скридлова, котрый кѣлька разѣвъ мавъ скритиковати дѣяльність Алексѣева и уходати за его наибольшого врага.

Япанцѣ лишили вже Портъ Артуръ въ супокою и зъ жѣлою енергією взяли ся до перевозения войскъ на сушу. Минулого тыжня мали они перевезти величезный транспортъ войскъ до Кореи, а теперъ приготавлиють до перевозу двѣ новы арміи, зъ котрыхъ одна мае бути высажена въ окрестности Портъ Артура, а друга коло Владивостока. Надѣ рѣкою Ялю нема богато японского войска. Все те занепокоило російскій войсковой круги, бо показуе ся, что врагъ змѣнивъ свой первѣсний плянь и мае якисъ новы намѣры. Имовѣрно загадуе покористуватись обезсиленемъ російской флѣты и зъ цѣлою силою ударити на Портъ Артуръ та Владивостокъ. Нападъ мавъ бы бути выконанный зъ двохъ сторонѣ.

Не знати лише, чи имъ се удасть ся, бо Росіяне такожъ обезсилили ся якъ слѣдъ. Морске побереже коло Портъ Артура и Владивостока е такъ цѣльно укрѣплене, что годѣ тамъ высаджувати войско. Мимо того войсковы знатоки твердятъ, что Японцѣ звернуть ся головно противъ тыхъ двохъ крѣпостей и такъ довго не спочинуть, доки не высадытъ войско въ ихъ околицяхъ. Нападъ на Манджурію мали они понехати.

Телеграммы.

Петербургъ, 21. цвѣтня. Росія купила въ Нѣмеччинѣ кѣлька величезныхъ пароходѣвъ, котрі хоче узброити и прилучити до военной флѣты. Е мѣжъ ними найлѣпшій и найшвидшій пароходы, що курсували мѣжъ Гамбургомъ и Америкою.

Наряжъ, 22. цвѣтня. Выдатки Росіи на войну вы-

носятъ 1 міліонъ 500 тысячъ рублѣвъ денно.

Тутешній фінансісты увѣряють, что въ російской касѣ находится ся еще 400 міліонѣвъ долларѣвъ.

Чіфу, 22. цвѣтня. Дописуватель дневника „Стандардъ“ одержавъ звѣстку, что на западномъ побережью пѣострова Ляо Тунгъ, 30 миль на пѣвнѣчь вѣдь Портъ Артура, высажено великую силу японского войска. Росіяне не могли перешкодити сему.

Токіо, 22. цвѣтня. Російскій панцирникъ „Побѣда“ е такъ сильно-ушкодженный, что лежитъ коло репераційныхъ варстатѣвъ въ Портѣ Артурѣ, неспособный болѣе до борбы.

Близъ островѣвъ Клифордъ бачили въ четверѣ російску флѣту, зложено зъ 12 военныхъ кораблѣвъ, якъ плыла въ пѣвнѣчномъ напрямѣ безъ свѣтла и сигналовъ. Коло Вей-Гай-Вей держала она кѣлька купечскихъ кораблѣвъ.

Петербургъ, 23. цвѣтня. Адміраль Скридловъ, новоназначенный командантъ російской флѣты на Сходѣ, выѣхавъ нынѣ до Портъ Артура. Товпы народа витали адмірала зъ величезнымъ одушевлениемъ.

Портъ Артуръ, 23. цвѣтня. Дѣйшла ту чутка про битву надѣ рѣками Ялю и Помаку, въ которой поборо 1500 Японцѣвъ. Трехъ Москалѣвъ погибло а 12 было раненыхъ.

Шангай, 23. цвѣтня. Въ Кореи заноситъ ся на великій бунтъ противъ Японцѣвъ. Корейцѣ рѣшучо недоволены зъ господарки Японцѣвъ въ своимъ краю. Пять компаній корейского войска зъ постоянной арміи прилучило ся до ворохобниковъ въ Тонгчакъ.

Петербургъ, 24. цвѣтня. Доносятъ зъ Нью-Чвангъ, что двохъ Японцѣвъ хотѣло убити генерала Куропаткина, котрый тамъ бувъ передъ кѣлькома днями на инспекціи войскъ. Японцѣ были перебраны за жебраковъ. Найдено при нихъ затроені шталеты.

Гарбинъ, 24. цвѣтня. Ту розстрѣляно минулого тыжня двохъ японскихъ офицѣровъ, якій, перебраны за хиньскихъ робѣтниковъ, хотѣли зничити желѣзничій плянь коло Туръ-Чіха. Военный судъ засудивъ ихъ на кару смерти черезъ повѣшене, але Алексѣевъ зъ огляду на ихъ офицѣрскую рангу, перемѣнивъ имъ шнурокъ на кульку.

Гакадата, 25. цвѣтня. Въ напрямѣ Владивостока вѣдплило звѣдси кѣлькадесять транспортныхъ кораблѣвъ зъ кѣлькадесятьма тысячами войска. Транспортъ ескортуетъ сильна военна флѣта.

Петербургъ, 25. цвѣтня. Російске войско затопило на рѣцѣ Помака японскій корабель. Въ борбѣ, яка при томъ повстала, було раненыхъ 2 російскихъ офицѣровъ и кѣлькохъ вояковъ.

Константинополь, 26. цвѣтня. Росія вѣдкѣпила вѣдь Туреччины военный корабель „Меджидіа“, що передѣ

2 мѣсяцями бувъ збудованный въ Сп. Державахъ.

Лондонъ, 27. цвѣтня. Владивостокка ескадра затопила коло Вонсонъ, на сходномъ побережью Кореи, японскій пароходъ купечскій „Гойо Мару“. Ескадра патрулюе по мори.

НОВІЙ ЧЛЕНЫ

зѣстали еще приняты въ мѣсяцю Априлю до вѣд. 85: Игнатій Яворскій, Михайло Морисъ, Стефанъ Розлудскій, Онуфрій Вѣстовскій, Пантал. Галецкій, Павелъ Мильковичъ, Иванъ Рудякъ.

Тѣ члены зѣстали приняты безъ мѣтингу. Хтобы знавъ противъ нихъ дещо най дасть знати до Уряду мѣсцевого. Григорій Гнатко, мае ся зголосити до 14 днѣвъ у мѣсцевого секретара братства въ Гейзелтонѣ, Р. Н. С. ч. 85, бо иначе буде вымазанный зѣ спису членѣвъ. Припоминаю такожъ всѣмъ членамъ братства въ Hazleton, Pa., що слѣдуючий мѣтингъ буде ся отримовати 15 мая, на котрый каждый членъ мае ся явити и свой довгъ заплатити; такъ само буде ся читати рахунки чотири мѣсячній.

М. Мардинякъ, председатель,
Ф. Подлява, секретарь.

ПОДЪ РОЗВАГУ КОНВЕНЦИИ.

Маючи на сердца добро Р. Н. Союза и славу руско-украинского народу, передаю гадку делегатамъ слѣдуючої конвенціи въ Шамокинѣ, Па. чи неможливо бы было змѣнити барву на „Грамотѣ членской Р. Н. Союза“. Можна бы то взяти подѣ увагу, и чи не лѣпше було бы дати акуратный кольоръ прапорѣвъ тыхъ двохъ націй, вмѣсто того щобы выглядали такъ якъ теперъ. Сли е ще богато сихъ грамотъ то, щобы оцадити гроша, не треба давати до друку другихъ заразы, але можна бы почекати поки тѣ не выйдуть.

Теод. Коханъ, секретарь вѣд. 45.

ЗАБАВА ЗЪ ТАНЦЯМИ ВЪ ANSONIA, CONN.

вѣдбуде ся дня 30 Априля 1904. въ нѣмецкой гали на High Str. На початку вѣдграе кружокъ аматорѣвъ одноактовую комедію „Настоящій“ — почѣмъ слѣдуютъ танцѣ при добѣрной музицѣ. Доходъ назначенный на мѣсцеву Читальню им. Йв. Котляревского. Вступъ 25 ц. Початокъ точнѣ о год. 7. вечеромъ. Знаменита нагода для всѣхъ. Буде можна туноу а красно забавитись.

Комитетъ Читальняный.

71 МІТИНГЪ.

въ справѣ Народного Дому вѣдбуде ся въ Скрентонѣ, Па. въ Недѣлю 1-го Мая о год. 4-ѣй пополу дню въ гали церкви св. Йоана Хрестителя. На мѣтингъ сей запрошуе всѣхъ рускихъ патриѣтовъ

Комитетъ.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Главный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Главный председатель { о. М. СТЕФАНОВИЧЬ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.
С. ЯДЛОВСКИЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники: Место-председатель... М. Краччишнъ, NORTHAMPTON, PA.
Заст. секретаря... Вас. Гришко, SCRANTON, PA.
Заст. касієра... М. Глова, EXCELSIOR, PA.

Радий: М. Турокъ... Priceburg, Pa.
Мих. Пачута... Mt. Carmel, Pa.
Діон. Голоухъ... Jersey City, N. J.
Мих. Градонъ... McKeesport, Pa.
Андрей Добощъ... Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ... Yonkers, N. Y.

Ихъ заступники: Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій, Ник. Добровскій.

Контрольная комисія: о. Н. Подгорейшій, box 31, Jersey City, N.J.
К. Карчовъ, 140 Essex Str.,
Мв. Гардмъ, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

За 70 центовъ на мѣсяцъ Союзъ платитъ 600 долларовъ посмертного за мужа, а 300 долларовъ за жену и другіе запомоги въ разѣ иншихъ несчастныхъ выпадковъ.

Въ Союзѣ можете убеспечити ваші дѣти за таишій грошъ якъ де инде а посмертне за нихъ достанете больше якъ де инде.

УПОННЕНЕ!

П. Секретарь!

Пригадуъ § 9 статуту „Союза“, на подставѣ котораго члены приступаючі до „Союза“ а маючі выше 40 лѣтъ маючі до троихъ мѣсяцѣвъ по вступленію предложити менѣ метрику уродженя.

С. Ядловскій.

Водозва.

ВП. Панове секретарь!

Якъ вѣдомо Вамъ, приближаея Головна Конвенція, котра водбудея въ Шамокинъ, Па. Понеже § 17 статуту Р. Н. Союза подѣ буквою в) наказуе, що кождый членъ мае заплатити 25 с. на выдатки Головной Конвенція, проте взываю Васъ всѣхъ застосоватисъ до повышшого параграфу и стягати водѣ Вашихъ членовъ по 25 ц. Тымъ самымъ прошу выровнати всѣ залеглы долги за значки Р. Н. С., книжочки платничі и статуты. Особистыхъ, въ той справѣ, листовъ, не буду розсилаю. Информаци, що до выбору делегатовъ оголошу познѣйше.

Зъ глубокимъ поважанемъ

С. Ядловскій, гол. секретарь.

ОГОЛОШЕНЕ.

ВП. П. СЕКРЕТАРЬ СОЮЗА!

Прошу разъ на все собѣ запамятати, що грошъ належачи до Р. Н. Союза выписуея на имя: Alex Sharshon, treas., Shamokin, Pa., а не на мое имя, только ти моні ордеры и чеки выписай на имя Alex Sharshon засылайте просто до мене а я самъ водошлю до касієра. С. Ядловскій, гол. секретарь.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

ДАНИЛО КОВАЛЬ, лѣтъ 1½, сынъ Дмитра Ковалы и членъ Р. Н. Союза упокоивъ ся 1 Апрель с. р. Вѣчная память!

СПРОСТОВАНО.

Въ 14-омъ числѣ „Свободы“ была оголошена смерть Тимка Пейка яко бы члена воддѣлу 20. Т. Пейко не бувъ членомъ воддѣлу 20 анѣ Союза взагалѣ. Ред.

Ч. 295. КВИТЬ \$300.00 на триста долларовъ, котрі п. Орина Лещиньска отримала яко посмертну запомогу по мужу Юстинъ зъ головною касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Shamokin, Pa., Apr. 18 1904.

Орина Лещиньска.

Свѣдкі { Максимъ Пелякъ, Никифоръ Габуря.

С. Херощакъ, Г. Малинякъ, секретарь, председатель,

Рухъ

въ воддѣлахъ Р. Н. С.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членовъ бр. св. Йоана Христителя въ Бофало, Н. Й., воддѣл 15, и тихъ членовъ, котрі мешкають поза Бофало: въ Ланкестеръ, Н. Й., Нортъ Тонаванда, Н. Й., Брантфордъ, Канада, що на другій мѣсяцъ, то ест 8. Мая буде ся зберати мѣсячно и щобы кождый членъ, котрый належить до Р. Н. Союза, постаравъ ся весь свой долгъ заплатити и 25 ц. на конвенцію.

Н. Серединскій, секр. Союза.

БРАТСТВО

св. Арх. Миханъ, воддѣл Р. Н. Союза 14, въ St. Louis, Mo., повѣдомляе всѣхъ членовъ братства, що на мѣсячномъ митингу въ день 1-го Мая буде радити ся о дуже важныхъ справахъ и такожъ на томъ митингу буде выбирати ся делегата на голову Конвенцію. На той митингъ мае явити ся кождый членъ подѣ карю 50 центовъ.

За Урядъ братства:

Миханъ Ридзикъ, предс., Алекс. Валевскій, касієръ, Григорій Копча, секретарь.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членовъ брагтва Усп. Пресв. Богородицѣ, ч. 56, въ Allegheny, Pa., що 8-го Мая всѣ члены маючі ся зѣйти на митингъ и кождый мае выровнати свой долгъ и всѣ належитости до Союза и до братства. Буде ся выбирати делегата на Конвенцію, кромѣ сего буде радитисъ о другихъ важныхъ справахъ. Тожъ кождый членъ нехай прийдѣ, абы кождый о всѣмъ знавъ. Петро Герляхъ, председатель, М. Турковский, секретарь.

БЕЗЪ ВСТУПНОГО

до братства св. Володимира воддѣл Союза 108 въ Ньюорку (д. м.) приймае ся новыхъ членовъ въ апрѣлю и въ маю! Платитъ ся лишь 25 ц. мѣсячного; зголошувати ся належить до председателя Андрей Вовкъ, 224 East 3. Str. (top floor) New York City. Кто еще не належитъ нехай вступае!

Митинги водбувають ся передъ першимъ въ субботу кождого мѣсяца въ гали Благиньского. No 414 East 5. Str. New York City.

Андрей Вовкъ, предсѣд., Антонъ Шеремета, секр., Якимъ Ломко, кас.

Дня 30. Апрель 1904 р. водбудея въ Yonkers, N. Y. въ самі Turn Hall на улиці Elm дуже красне

представлене театральне, котре уряджуе церковь св. Михаила на свой дохѣдъ.

Аматоры зъ „Кружка театральнаго“ будутъ грати осьмъ три штуки:

1. Въ горничій дубровѣ,
2. Выворожила,
3. Тато на заручинахъ.

Передъ представлениемъ почавши водѣ 2. години по полудни и по представлению буде балъ.

Поединчій тикетъ комптуе (першорядный) 50 цнт. и 35 цнт. (другорядне мѣсце). Комитетъ Церковный.

ВЕЛИКІЙ БАЛЪ

устроюе руске тов. „Зора“ въ Нью Йорку долѣ мѣста, въ Суботу дня 7. Мая 1904 въ Liberty Hall, 527 E. Houston St., New York City. Музыка знаменита. Тикетъ 25 ц. Початокъ точно о годинахъ 7. вечеромъ. Запрашаемо всѣхъ чесныхъ Русиновъ зъ Нью Йорку и околицѣ. При сѣй способности повѣдомляе ся тихъ, що за купили тикеты, що подчасъ балу водбуде ся такожъ выгравка золотого годинника жѣночого, а хто бы желавъ собѣ тикетъ на выгравку того годинника то може его на балу набути.

За Комитетъ:

Гарнаевскій, Йосифъ Шкрибайло, председатель, секретарь.

БАЛЪ!

Дня 30-го мая с. р. водбуде ся въ Бофало на Black Rock-у при ул. Amherst ч. 432, въ гали Марцѣнковского о год. 6½ вечеромъ балъ на дохѣдъ церкви въ новооснованой парохіи.

Вступъ водѣ особы 25 ц.

Женщинамъ вступъ вольный. КОМИТЕТЪ.

ТОВАРИСТВО „ЗАПОРОСКА СЪЧЪ“ устроюе дня 21. Мая театральне представлене

„Американскій Шляхъ“ и „Не жартуй зъ сердцемъ“

въ гали на Ave. A., Progress Assembly Rooms 28—30, bet. 2 & 3 St., New York, N. Y.

Вступъ перше мѣсце 75 ц., друге 50, третє 35, галерія 25. По представлению балъ.

За Комитетъ:

Петро Титла, Иванъ Бѣлобразъ, председатель, секретарь.

Сли хочете

стати передплатникомъ просвѣтныхъ книжочекъ, котрі будутъ выходить по мѣсяця подѣ заголовкомъ „Слово“ вытнѣтъ сю карточку, вложѣтъ еи до конверты зъ моніордеромъ на \$1.50 и заплатѣ до: Rev. St. Makar, Box 13, Mt. Carmel, Pa.

Посылаю \$1.50 яко пренумерату на просвѣтніи книжочки „Слово“.

Имя и прозвище:

Докладный адресъ:

Где есть?

Хто хоче пунати своихъ крайновъ черевъ нашу газету, муситъ заплатити 25 центовъ за кожде оголошене напередъ.

ШУКАЮ

свого швагра Костя Гибей, родомъ зъ Ретельова, повѣтъ Горлицѣ. Вѣдѣхавъ зъ Йонкеръ 4-го Августа 1903 гдѣсь коло Питсбурга. Була чутка за него, що го забило въ майнахъ. Сли хто зъ крайновъ знае о томъ нещастіи або о нѣмъ, сли жне, зволитъ менѣ донести.

Tit Dubec, 359 Nepperhan Ave., YONKERS, N. Y.

Надѣслане.

13. и 14. Апрель бувъ я въ Crossfork, Pa. Цѣле Братство Пресв. Богородицѣ Р. Н. С., якъ взагалѣ всѣ Русины, замешкалы въ Crossfork числомъ до 50 душъ приступили до св. сповѣди и причастія. Вдержавши въ 14. с. м. зовѣмъ водѣ работы, святкували Crossforkскій Русины сей день неначе Великденъ. Въ томъ дни по полудни поблагословили я шапки и водзнаки братскій. — Зъ своей поѣздки до Crossfork вынѣсъ я взагалѣ дуже миле вражѣне — и вы, братья Русины въ Crossfork, держѣтъ ся й надальше такъ, якъ держитесь! — Наконецъ дякую всѣмъ, особливо Йосифови Судѣ, Иванови Мацкови и Федорови Гриценкови за гостинность, зъ якою мене принимали.

О. П. Понятишнъ.

Злодѣй.

Злодѣемъ называемо того, хто приевоке собѣ чужу рѣчь. Звычайно злодѣй крадутъ въ ночи, або взагалѣ тогды, коли другі люде не могутъ бачити ихъ гидкого дѣла. Але американскій москвофилы дойшли вже до такой подлости, що крадутъ въ бѣлый день, въ живій очі, та ще крадене добро переправляютъ на свое копыто, выставляють передъ свѣтомъ якъ бы свое власне. Маемо на думцѣ злодѣйство, якого допускае ся ньюорска газета. Друкуе „Лиса Микиту“, котрого написавъ славный украинскій писатель Дръ Иванъ Франко, але не каже нѣчого про се, що Лиса Микиту написавъ Иванъ Франко та ще безправно переправляе его працю на свой ладъ.

Такой поступокъ не е нѣчимъ другимъ лишь модлымъ злодѣйствомъ, а люде, що такъ поступаютъ, въ томъ разѣ редакторы ньюорской газеты, суть подлыми злодѣями.

— Хотите правовати ся, выставити ле-му повномочіе, купити або продати ма-токъ, достати сплатокъ, сколектовати гро-шъ водѣ „довжняновъ“ або увѣдомити ся водѣ войсковой езецири, пишѣтъ до John-a Nemeth-a 457 Washington St. New York, N. Y. Вѣдѣвъ вамъ всео зробити якъ найлѣпше и скоро.

ЕСЛИ на якѣмъ плейзѣ е васъ лишь 5 Русиновъ а хотѣли бы есте приступити до Союза, то заложѣтъ собѣ маленьке братство и напишѣтъ про се головному секретарю S. Jadowsky, Box 7, Jersey City, N. J. а вѣдѣвъ вамъ дасть близшій поясненя и при-шле нотрѣбный рѣчи.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Цвѣтень.

28	Ч.	Аристархъ
29	П.	Атапія мученица
30	С.	Симеонъ Аравій
1	Н.	Май. Іоаннъ и Косма
2	П.	Іоаннъ ветхопещеръ
3	В.	Теодоръ прендобный
4	С.	Іаннуарій вл. (Преп.)

— ШВЕДСКІЙ парохѣдъ „Dries“ зъударивъ ся на Балтійскомъ океанѣ зъ ко-раблемъ незвѣснаго имени и потонувъ въ протягу коль-кохъ минутъ. Шѣснайцять люда зъ корабельной осады погубло въ морской глубинѣ. Нещасте лучило ся дня 21 с. м.

— Зѣ войсковыхъ ареш-товъ въ Денсъ Мейнесъ, А-йова, утекло 12 арештан-товъ, котрымъ поддавъ хтось вильникъ, абы мали чимъ перепилувати краты. Утѣ-качѣвъ не зловлено доси.

— СУДОВИ! дохажена въ справѣ страшной катастро-фы въ копальни Гервикъ, ко-ло Питсбурга, Па. выказа-ли, що вина цѣлого неща-стія спадае на инспектора и суперинтендента копальнѣ. Обоихъ выновниковъ потяг-нено вже до судовои одвѣ-чальности.

Въ копальни Гервикъ, якъ мы се свого часу доносили, погубло наслѣдкомъ ек-спльозіи газѣвъ 178 робѣт-никовъ.

— ЕКСПЛЬОЗІЯ бензины лучила ся минулои пятни-въ пивниці одного дому въ Перемисли (Галичина) и у-била трехъ людей, а богато покалѣчила. Сила експльозіи была такъ велика, що вы-садила сотки вѣконъ въ су-сѣдныхъ домахъ. — Такой телеграмъ надоспѣвъ зъ Де-брецина до американскихъ дневниковъ.

— ВОДѢ 6. лютого до 16. цвѣтна с. р. выбито въ мо-нетарни Сп. Державѣ въ Фі-ладельфіи, Па. 60 миліонѣвъ 180 тысячъ 390 золотыхъ 20 долларѣвѣвъ. Въ одномъ ли-ше тыжины, що починавъ ся днемъ 11. цвѣтна выбито 11 миліонѣвъ 302 ты. 600 штукъ золотыхъ грошей.

— ВѢ „Канадийскомъ Фармерѣ“ ч. 14. стор. 2. Фондъ Народный въ сумѣ код. 2. въ передруку гумо-

Гѣсть.

Пѣсня про американске и галицке щасте.

Якъ у зимѣ и у лѣтѣ сосна зеленѣе, Такъ менѣ тутъ въ Америцѣ завше сердце млѣе. Приѣхавъ я въ Америку грошей заробити, Въ Галичину водѣслати жидови сплатити. Въ Галичинѣ тато, мама на грошѣ чекають: Пришли сыну пару коронъ, зъ голоду вмираемъ. Приславъ бы я пару коронъ, самъ се Господь знае, Але хожу за роботѣвъ повѣ року минае. Що день хожу за роботѣвъ, роботы шукаю, А тутъ бѣда, нема грошей, зъ голоду згибаю. Ой, Господи милосерный, якъ то перебути, Черезъ Жиды, черезъ Ляхи мушу загинути. Ой, ставъ же я подѣ фабриковъ и зачавъ думати, Буду-жь я тай до родины дробный листъ писати. Ой сѣвъ же я коло стола, тяжко задумавъ ся Та за своимъ краемъ рѣднымъ ревно розплакавъ ся. Краю рѣдный та далекий, хто тобѣ причина? Чи тѣ Юды, чи тѣ Ляхи, чи ворожа сила? Ой, тѣ Юды недовѣрки, они насъ здирають; Черезъ нихъ то напѣ люде за море втѣкають. Не оденъ си тутъ приѣхавъ на лиху годину: Погибъ смертевъ у фабрицѣ — оставивъ родину. Въ старѣмъ краю Ляхѣвъ-драбѣвъ е тамъ дуже много; Вызискають чоловіка до цента одного. Якъ Татарѣ нападали и мѣста палили Рускѣ люде ся тримали, взаимно любили, Але потѣмъ Ляхи вражѣ насъ подѣ себе взяли, Горше Турковъ и Татарѣвъ въ ярма закували.

М. Довбенко.

JOHN J. CAMPTON

Католицкій похоронникъ.

Вынаймае тано керитъ
— ту и на околицю. —

410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРИИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALECor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Масе заварены на складъ свѣже,
добре пиво въ великихъ и малыхъ
бочонкахъ въ наилучшихъ броварѣхъ,
горѣлки и лѣкеры наилучшаго гатунку.
Братья! заворачивайте у своего!

РУССКІЙ КРАВЕЦЪ

Въ Шамокінъ, Па. мешкае

русскій кравецъ

ПЕТРОВЪ КУЗМИЧЪ

425 N. Shamokin str.

Робить вѣдь всѣмъ
убраня мужской
складно и дешево.
Хто у него заворачивать
убраня, нѣкогда того
не пожалуетъ.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

ГОТЕЛЬНОКІЙ

на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запѣтай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво масе,
Новый склянки доливаше.
«С цигара, а и галы»
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вечуешь неодна цѣкае, —
А що выпьешь, то знай брата,
Пѣде дальше, якъ у пяти!

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Каждый Русинъ мѣждѣ яку небудь
потребу въ Нью Йорку, чи въ околицѣ,
повиженъ вступити до того готеля, бо
гуть достана найздоровѣй и чайтаншій
напитки всякого рода и поараду, а и
лучше ку: эти шифкютъ

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧК.)

СПЕЦИАЛИСТ
СЛАВОСТЕЙ
ЖИНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породѣ дѣлають
особливиой оуиы.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. | Телефон
SHAMOKIN, PA. | Nr. 1673

Юліанъ Копистянскій

(JULIAN KOPYSZANSKI)

424 Shamokin Str., SHAMOKIN, PA.

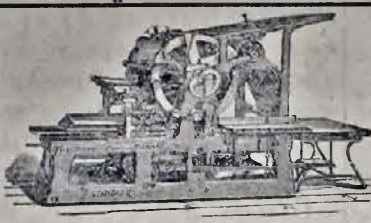
Перворядный салонъ рус-
скій. — Найлѣпшій напитокъ
можно ту достати, якъ: пи-
во на склянки и бутельки,
вина розматого гатунку,
горѣвки досконалы, цигара
дуже добры.

Спѣшьте Братья Русины до своего брата
Юльана!

Друкарня „Свободы“

(ВЫКОНУЄ.)

ТИКЕТЫ, на піаніки, балъ,
выгравы, представлєня,
ПАПЕРЫ листовы,
КОВЕРТЫ для братствъ и
поодинокихъ людей,
СТАТУТЫ братскіе,
КНИГИ параф. и братскіе,
КНИЖКИ колекторскіе, брат-
скіе и т. п.,
ПЛАКАТЫ,
ЦИРКУЛЯРЪ

и взагалѣ всѣ работы друкарскіе

!!!СТАРАННО, ТАНО И НА ЧАСЬ!!!

АДРЕСЪ: SVOBODA,
BOX 353, SCRANTON, PA.

ИВАНЪ ГЛОВА

JOHN GLOVA (POSTMASTER)

— ВЪ —

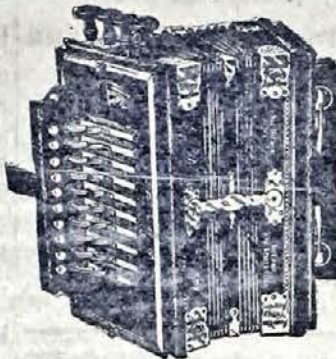
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякій потрібнй рѣчь до житя, якъ такожь
можно купити убраня майнерскіе и звичайнй.
Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей
свѣта, скоро, тано и безопасно.

Продае шифкарты.

Не вѣдь нынѣ вже знаютъ люди солідного
Ивана Глову.

ГАРМОНИЪ!

Найлѣпшій, найсильнѣйшій и най-
таншій гармоніи можете достати у
мене. — Пишѣть по великій цѣн-
никъ зъ образками, въ котромъ
найдете, машинки до друкованя,
годинки, що кукають и грають,
густѣ, басы, кларнеты, краснѣ, фан-
ки, бритвы, печатки и много дру-
гихъ новыхъ а потрібныхъ рѣчей.

S. KELTONIK, PUNXSUTAWNEY, PA.

Одень зъ найбѣльшихъ
броварѣвъ въ
Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ по-
коштуе себѣ пива, то
иного вже не хоче
пити.

Голова вѣдь него
нѣколи не болитъ,
бо есть здоровье и по-
живно.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБѢ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,

435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

ДАРОМЪ

24 хорошихъ и цѣнныхъ
предметовъ. Хто собѣ заорде-
руе нашу красну никельову годинку, котру выра-
бляе одна зъ найлѣпшихъ фабрикъ и есть вы-
пробована и гарантована на 20 лѣтъ, такъ,
що може ся равнати 30 долларовымъ годинкамъ
и пошле намъ за неѣ и за гарный позолочува-
ный ланцукъ \$2.50 — то мы ему зашлемо
вразѣ зъ годинникомъ и ланцукъ слѣдующіе
предметы зовсѣмъ дармо: 1 знамениту корольску
шведску братву цѣны \$2.50. Добрыи кишеньковыи ножъ за 40 центъ.
Позолочуванныи перстень цѣны \$1.00, 1 бриллантовый гузикъ за 60
центъ, 12 гарныхъ бѣлыхъ хустинокъ за \$100, 24 аркушѣвъ листо-
вого паперу и ковертъ за 10 центъ, 1 пару сининокъ до маншатовъ
за 50 центъ, позолочуванныи спинки до сорочки за 50 центъ.

Ся рѣчь будемо высылати даромъ лишь за короткій частъ „протое“ спѣ-
шати зъ замовлєнями. Пишѣть на адресу:

Ch. I. Karoan Co., 1015 Collins Str., JOLIET, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.

— ВЪ —

SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.

Наибольшій русскій компанічнй сторъ въ Аме-
рицѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь
побольшеный, украшенный и на ново
уряджєный. Новый домъ великій,
красный, котрый компанія ку-
пила 1896 року за \$18.000
доказує, що може ком-
панічна работа. — Всѣ ро-
зумнй Русины належать до той
компаніи, купують зѣ своего власно-
го стору значить, спомогають самыхъ
себе. — Мѣсячно обертає сторъ сумою \$5,500.00
Заряджуютъ нимъ:

Н. Габура, М. Колодѣй.

Гей Русины! чи выстѣ вы до-
рогу до дешевого и доброго ку-
па? Она веде просто до

Юрія Хилиака

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него
ввайдете одинокій, найдешевшій, най-
лучшій и наймодѣльшій сторъ зъ
убранями. Купите добре „шифкарты“ и
скоро а безопасно пошле вамъ грошѣ до
старого краю. Не гадайте однакъ, што то
вже все — нѣ! Вѣдь масе ще найпара-
дѣйшій салунъ въ мѣстѣ полъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите
ся, якъ въ родной бабки на
весѣлю.

SOCIALISM is the coming issue in politics.
You may be for it or against it, but in either case
you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 10 cents for a
three month's subscription and a copy of Social-
ism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Ежедневно

Проф. Д-ръ Е. С. Коллинсъ получаетъ новіи и новіи письма, въ кото-
рыхъ дякують ему пациенты за лѣки, и ихъ удивительную силу.

Вилѣчена зъ
натипцевою хороби.

Плона Карманъ,
240 Ashburton Avenue,
YONKERS,
N. Y.

Вилѣчений
зъ застарѣлой хороби же-
лудка.

Я був хорпй на желу-
докъ від року 1878, т. е. 25
лѣтъ; уживавъ различныхъ
лѣкарствъ і удавался до
многихъ лѣкарѣвъ і аптека-
рѣвъ, однакъ ніоднѣ не мігъ
менѣ помочи. Проте звер-
нувся о поміч до п. про-
фессора Колінса, а він при-
слав менѣ лѣкарства, від
котрихъ виздоровивъ в про-
тягу одного місяця. За-
тѣмъ раджу кождому, хто
лишь терпитъ на яку не
будь хоробу, побиі уда-
ся лічити до него, поза-
якъ він ему напевно по-
може. Бартоль Япчек.

P. O. Box 46, HACKETT, PA.

Вилѣчений

Осип Бутынъ,
зъ загалнаго ослабленія
завороту и нечистотѣ
крови. McDonald
W. Va.

Профессоръ Д-ръ Е. К. КОЛЛИНСЪ

Талантливый и любимый русский Врачъ.

Что пменно свидѣтельствуетъ за правдивую основу до тѣхъ дарованій и успѣ-
ху въ леченіи, которые тотъ славный мудрецъ осягаетъ?

Лишь только то, что онъ цѣлое свое житѣе посвятилъ практикѣ, распростра-
ненію и убагородненію своего знанія и отличія.

Въ книгахъ учился теоріи, а при больныхъ — практики. Стосуюсь во всѣхъ недугахъ
своими знаніями, отыскалъ слѣдовательно секретъ, который теперь даетъ ему мож-
ность излечить совершенно различные недуги.

И не поодинокія части тѣла должны лечиться а напротивъ и ихъ властвующіе
органы, что эти части совокупляютъ — якъ нервы и проч.

Этого рода открытія, дають ему возможность послѣдовательного и певного
излеченія.

Каждая хоть бы головная часть тѣла не есть властвующею сама по себѣ въ
организмѣ и съ этого уже можно судить, что во первыхъ надо прибѣгать къ исцѣленію
относительныхъ органовъ, подѣ влияніемъ которыхъ находится часть или членъ тѣла.

Когда сердце, легкое, утроба или нервы хворы, тогда и властвующіе органы не
здоровы. Обыкновенно лучается, что наибѣлье людей заболѣвають на желудокъ, изъ
чего вытворяются послѣ разныи и грозныи недуги.

Профессоръ Коллинсъ

узналъ уже давно о томъ и не одному принесть радость и счастье въ русской семьѣ.
Его знаменитыя лѣкарства и певно дѣйствующій родъ кураціи увѣрняютъ всѣхъ въ
успѣхахъ. Д-ръ КОЛЛИНСЪ трудился на этомъ поприщи врачебномъ 20 лѣтъ и не
обмануль себя. Желаемую цѣль осягнулъ и теперь тѣшится плодами труда.

Тысячи русскихъ будутъ благодарны до окончанія жизни, которыхъ онъ сво-
ими практичнымъ леченіемъ избавилъ отъ мукъ и возвратилъ ему здоровье. Между
ними были и такіе, которыхъ инные врачи уже за невылѣчимыхъ узнали и своей по-
мощи отказались.

На многихъ блѣдныхъ лицахъ отеръ слезы мукъ своими знаніями и практикой.
Своими практичнымъ леченіемъ усмиряетъ совершенно боль костей, ревматизмъ,
корчѣ и т. п. терпѣнія.

(Nephritis) недуги нырокъ и изъ тѣхъ вытворяющихся недуги лечить знаме-
нито въ короткомъ времени.

Недуги утробы и крови не только тамуетъ, но тоже на всегда нищитъ при томъ
зародышѣ, источникъ заболѣваній: вздыманіе, желтачку, кожные вреды, боль головы
и проч.

При кураціи кашлю обезпечиваетъ передъ развитіемъ другой недуги легкихъ.
Секретныи половыи недуги мужинѣ и женинѣ лѣчить внимательно, певно и
безповоротно.

И когда кому ли только что нибудь недостаетъ или уже боленъ, пусть сейчасъ
обратится до Профессора Д-ра Е. К. КОЛЛИНСА, а получить въ отвѣтъ добрый со-
вѣтъ — каждый пациентъ изъ какой-нибудь націи. Адресъ:

PROFESSOR Dr. E. C. COLLINS,

NEW YORK MEDICAL INSTITUTE,

140 W. 34th Street,

New York, N. Y.

Выробляе брате-
въ маншѣ, шапки,
водошани, хуртаны,
униформы.
Цѣнникъ и проб-
ныи выслать даромъ.

Можете писати до насъ по руски, сло-
венски або польски.

23 N. Main str.
BENEDICT, PA.

R. H. Morgan, BENEDICT, PA.